

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, június 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreiük: Bánffy mandátuma.**
- A magyar delegációból.**
- Lengyelország forradalom előtt.**
- A szalmapapírgyár lüktje.**
- A főgimnázium régi kasszája.**
- Ujabb merénylet a törvénykezéken.**
- Metianu érsek sugalmazói.**
- Haszatlansággal vádolt ügyvéd.**
- Ujabb tárgyalások a kőműves-estrájk ügyében.**
- Bánffy Dezső báró győzelme.**
- Sikkasztó válogény.**
- Földbirtokos szuronyok között.**
- Németh püspök elutasítása.**
- Meglővődözött bocskor.**
- Tárcsa: A kadét anyja.** Irta: Szomaházy István.
- Csarnok: Ellentétek.** Irta: Tutsekné-Berheft L.

Bánffy mandátuma.

Arad, május 31.

Szegeden *Bánffy Dezső* bárót 115 szónyi abszolút többséggel a kormányparti és szöbali jelöltek ellen képviselővé választották. Ez a mai napnak óriási jelentőségű eseménye, mely fordulópontot képez Magyarország alkotmányos életében és alapul, kiindulásul szolgál egy oly egészséges és kormányképes ellenzék megalkakulásához, a mely közel negyven éves alkotmányos küzdelmek közt soha sem tudott gyökeret verni s a melynek hiánya jóformán a legfőbb oka annak, hogy e hosszú idő alatt *Deák Ferenc* életrevaló közjogi alkotása, mely nemzeti önállóságának csiréit úgy hordta magában, mint

a jelentéktelen magburok a terebélyes fának hatalmas arányait, hogy ezen alap-törvény intézményei visszafejlődtek s nemzeti létünk biztosítékai oly keveset gyarapodtak.

A lefolyt alkotmányos harcok sivár meddőségét mi sem jellemzi élesebben, mint azon tény, hogy az ország alkotmányos kormánya, a *parlamentáris, felelős magyar miniszterium* soha a népszava által, a képviselőválasztások eredményeképpen meg nem bukott. A királyi kegy és hatalom, a kabinet politika buktatta és teremtette a magyar kormányokat, olykor-olykor impulzust, vagy támogatást nyerve a kormánypárt kebelében lappangott összeesküvések és palota forradalmak részéről.

Forgassuk csak kissé a koronázás óta folyt alkotmányos életünk történetét. Ha a kormányon levő párt meg-meg csapant életerejében s az ellenzék főléje ke-rekedett, akkor ez utóbbi *nem léphetett* programjával együtt a kormányra, ha-nem előbb lekeltett azt tagadnia, vagy a mi ugyanazt jelenti, szegre kellett akasztania. Így volt a *Tisza-féle* balközép kormányra jutásánál, s épen így volt *Apponyiék* belépésével a szabadelvű pártba, midőn a *Szell Kálmán* által a pártban szervezett összeesküvés *Bánffy* kormányelnököt megbuktatta és a szabadelvűpárt kapuit a kívül settenkedett ellenségnek megnyitotta.

Azóta az ellenzék — annak összes

árnyalatait érve, — teljesen elvesztette a hitelét úgy önmaga, mint az ország előtt. A vezérszerepre tolakodott klerikális velleitásokat az obstrukció kinyújtásának nagyon is kirívó önös céljai teljesen kompromittáltak, míg a Kossuth-párt belső meghasonlása és programjának szintelensége révén vesztette el végképpen akció képességét, a mi különben nagyon is kitűnt a legutóbbi események ellenében tanusított inertiája folytán. Semmi se tanusítja szembetűnőbben az ellenzék elzül-lését, mint *Apponyi* teljes elszigeteltsége, mely annyira ment, hogy a vezérnek kénytelen-kelletlen a visszalépésre kell magát elszánnia.

A katonai követelések ellenében annak idején kifejtett parlamenti ellentállás életre keltette az ország közérzetét, mely az ő visszahatásában a szabadelvű pártot is felrázta és az új kormány támogatását bizonyos nemzeties engedmények megadásához köthette. A kedélyek azóta elsimultak, az engedményekről hallgatnak, és talán nyomtalanul merültek volna a nevezetes napok tanuságai a feledés távol ködébe, ha egy ember, a sokszor és sokat megvádolt *Bánffy Dezső* báró, az ország legmagyarabb volt miniszterelnöke nem figyelte volna meg akkor a nemzet szivverését, s nem szedte volna a jövő Magyarországra tizparancsolataképen pontozatokba azokat a követelményeket, melyek akkor minden igaz magyar kebelét dagasztották, s melyek egy élet és

A kadét anyja.

Irta: Szomaházy István.

A fiatal, magyar kadét, már vagy két hónapig kódogott össze-vissza a Rivierán, mikor végre minden kétséget kizárólag konstatalhatta magán, hogy olyan egészséges, mint a makk. A tél elején, valami tisztai bál után, ahova őt is kivezényelték táncosnak, alaposan meghűtötte magát a friss levegőn s olyan alapos influenzát szerzett be, hogy az ezredorvos még a tüdejét is féltette. Mikor január végén úgy ahogy lábra kapott megint, a törzsorvos, aki a kadét édesapjával naponként összetalálkozott a kázinóban, egy este megszólította az öregot.

— Mondanék valamit, de azért nem kell, hogy megjídj . . . A gyerekeknek kissé csenevész a tüdeje s nem ártana, ha pár hétig a délszaki nappal fűtetné magát . . . Azt hiszem ugyan, hogy nem lesz semmi baj, de azért jó-nak látnám, ha leküldenéd a földközi tenger partjára . . .

Az idősebb Dózsát, aki egyébként a kártyától nem igen ért rá arra, hogy a fiára is gondoljon, jócskán megijesztették az orvos szavai, annyira, hogy még aznap este felkereste az ifjabb Dózsát szállodai lakásán. Miután kezét fogtak s a fiu megkínálta az apját egy pohár cognac-kal, az öreg elővette check-könyvét.

— Hallod e — mondta — a doktor szükségesnek véli, hogy pár hétig odalenn kószálj

a Rivierán . . . Itt van ezer forint, — addig maradhatsz, amíg ebből a pénzből fújtja . . . De ha megtudom, hogy csak egyetlen aranyat is elveszítettél belőle a játékbankban, hát szavamot adom, hogy leütöm a derekadat . . .

A kadét rövid uton megkapta a szükséges szabadságot, s öt nappal a beszélgetés után már polgári frakkban ebédelt a nizzai table d'hôte-asztánál . . . Eleintén fiui engedelmisséggel ragaszkodott az édes apja tilalmához, de a második héten, unalmában, már féltett egy aranyat a vörös színre, s mivel az első kísérletek elég jól beütöttek, azontul rendes látogatója lett a világhírű zö'd asztalnak . . . A következő hónapban kerek tizezer frankja volt a kifizetett költségein felül . . .

Március elején, egy Beaulieu-be tett kirándulása után, szokása szerint benézett a kázinóba, s jó darabig ott ügyelgett az asztalok körül, amikor egy feltűnően szép, világos kékszemű asszonyra esett a pillantása, aki elegáns udvar közepette kacagva vesztett el valami lehetetlen kombináción egy csomó aranypénzt . . . Az asszony már nem lehetett egészen fiatal — harminc-harminckét évesnek látszott — de oly bájos, jókedvű és hangos volt, hogy Dózsa rajta felejtette a szemét . . . Előbb valami francia grófnőnek nézte, de azután, mikor az udvarlót jobban szemügyre vette, csakhamar rájött, hogy valami nagystillű kokotta áll szemközt . . . Utóbb maga is közelébe húzódott a vidám társaságnak, s ekkor oly-ovalami történt, amit a fiatal kadét egész életében nem felejtett el; a

kékszemű asszony pillantása összetalálkozott az övével, s erre az ismeretlen nő rózsás arcát megmagyarázhatatlan, ijesztő sápadtság borította el . . .

Dózsa még magához sem tért csodálkozásából, amikor a szép asszony egyenesen hozzálépett, s az izgatottságtól remegve, de azért mosolygó ajakkal megszólította:

— Ön magyar?

— Igen, asszonyom, — válaszolt a fiatal-ember meglepetve.

— Nem Dózsának hívják?

— De annak.

— Akkor csókoljon szépen kezét, mert egy közeli rokona áll előtte . . . Az édes anyja . . .

Most a kadéton volt a sor, hogy elsápadjon, de az asszony ragyogó pillantással folytatta:

— Én vagyok, Dózsáné, a kis mamád . . . Tizennégy év óta nem láttalak, de az első pillanatban rád ismertem . . . Gyere, nyujtsd a karodat, majd odakünn, ha magunkra leszünk, mindent megmagyarázok.

A fiatal ember majdnem öntudatlanul nyujtotta oda a karját, az asszony pedig egy fejbólintással elbucszott bámuló ismerőseitől . . . Amíg a tengerpart felé tartottak s a nő világos selyemruhája bizalmasan hozzásimult, a kadét azt hitte, hogy álmodik; hiszen tiz évnél is több volt, hogy jóformán semmit se hallott az anyjáról . . . Csak annyit tudott, hogy kicsiny gyermekkorában valami nagy botrány végkép

kormányképes ellenzéknek legméltóbb programját képezhetik.

Gazdasági önállóság, külön vámterület, magyar hadsereg mindmegannyi megvalósítható ideál, melyek nélkül nincs magyar nemzeti állam élet. Épen azért egyedül alkotják ezek a programpontok annak a pártnak alapját, mely az országban idővel többséget s ennek révén a *nép akaratából való* kormányra jutást remélhet.

A szegedi választás eredménye tanúsítja, hogy ebbe a választásba a nemzeti aspirációk eleménáris ereje is bele szólt. Általános volt a hit a külső jelek szerint, hogy az új párt elbukik; a régi tapasztalt időjósok nem vették számításba az új szellemet, mely az új időknek életet lesz adandó s mely a politikai élet talaját megtermékenyítette.

Íme ez a jelentősége Bánffy Dezső báró megválasztásának, és ezt a jelentőségét a fontos eseménynek mindenki kénytelen elismerni, a ki a dolgot nem párt-szempontról tekinti. Mert hiszen nem válságot jelent az, nem a meglevő kormány nagyon is üdvös akciójának megakasztását, vagy a kormánypárt stabilitása- és egységének megingatását, hanem igen is jelenti azt, hogy a magyar nemzeti ideálok végre egy komoly és nagyra hivatott párt őrizete és ápolása alá kerültek, mely azt nagyra növelni s előbb-utóbb megvalósítani fogja.

Azért nem is volt oka a kormánypárti sajtónak Bánffy szegedi föllépése miatt idegeskednie, s a kormánynak a Kossuth-párt taktikai szövetsége és segítségéhez folyamodni. Nem volt erre az adhoc szövetségre szükség és nem vált az sem a kormánypártnak dicsőségére, sem a Kossuth-pártnak dicsőségére. Addig sok víz el fog a Tiszán folyni, míg Bánffy és a pártja a kormányra kerül, s addig tiszter is megfordulhat a magyar glóbus a sarka körül. Míg odáig jutunk, akkorára úgy lehet azok is az új párt táborában lesznek, a kik most minden áron megakarták Bánffy győzelmét akadályozni. A kormányok állandósága nincs

örökre biztosítva, de még a pártoké sem. A lefolyt kormányválság csak kis hiba, hogy nem a nemzeti és szabadelvű eszmék bukásával nálunk is a konzervatív klerikális irányzatot tette volna sokáig uralkodóvá. Csak a véletlennek, vagy hagyományos szerencsénknek köszönhetjük, hogy így nem történt. Azért most annak, hogy a régi szabadelvű párton kívül még egy, a réginél fiatalabb, életképebb, nemzetibb párt került bele alkotmányos életünk vetésforgásába — tekintet nélkül pártállására, — minden magyar ember csak örülhet.

A magyar delegációból.

(A négyes albizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 31.

A magyar delegáció négy egyesült albizottsága ma délelőtt 11 és fél órakor Szápáry Gyula gróf elnöklésével tárgyalta a megszállott területen levő parancsnokságok, csapatok és intézetek 1905. évi rendkívüli szükségletét. A közös kormányt Burián báró képviselte az ülésen.

Műnich Aurél előadó ismerteti a szükségletet és megokolta az előző évre megszavazott költségvetéssel szemben fennforgó apróbb eltéréseket. Az 1905. évi tiszta szükséglet 7,585,000 korona. 1883. óta nem kevesebbet mint 10,898,000 koronával kevesebbet a szükséglet.

A pénzügyminiszter Bosznia és Hercegovina költségvetését is előterjeszti a részletes megokolással együtt. Ez az első eset, hogy ezt a pénzügyminiszter előterjesztette. Ugyancsak először terjesztette elő az idén a költségvetéssel kapcsolatosan a zárszámadásokat, és az 1891—1900. évre terjedő bevételről és kiadásokról szóló kimutatásokat. Javasolja, hogy az albizottság ezen való elismerését fejezze ki. Bosznia és Hercegovina költségvetéséből megnyugvással győződhetik meg az albizottság, hogy a megszállott tartományok közbiztonsági, közgazdasági, és kulturális viszonyai folytonos haladást tüntetnek fel, valamint arról, hogy saját költségeit nemcsak saját bevételéből fedezi Bosznia, hanem feleslege is van, a mi onnan ered, hogy a Boszniában épülő két vasút költségeinek fedezésére felvett kölcsönök kamatai ezt a költségvetést nem terheli, jövőre azonban már 4,800,000 koronát beállítanak úgy, hogy jövőre ez az előnyös helyzet meg fog változni.

Az 1905. évi rendkívüli szükségletet elfogadásra ajánlja.

Hegedüs Sándor csatlakozik az előadónak a közpénzügyminiszter iránt kifejezett elismeréséhez. Reméli, hogy a költségvetéshez előterjesztett indoklás jövőben bővebb lesz és világos képét adja a tartományok fejlődésének. Elismeréssel adózik a pénzügyminiszternek, hogy a bruttó költségvetés rendezését hozta be. Az adatokból azt a végkövetkeztetést vonja le, hogy az ottani közgazdasági helyzet máris bizonyos fejlődést ért el. Mindazáltal figyelembe ajánlja pénzügyminiszternek az adóreformot. Azt óhajtja, hogy a pénzügyminiszter világosítsa fel az albizottságot a megszállott tartományokban folyó adminisztrációs intézkedésekről.

Elnök: Más senki sem kíván szólni, s így határozatilag kimondhatom, hogy a költségvetést általánosságban elfogadja a bizottság.

Burián István br. közös pénzügyminiszter nyilatkozott ezután, hogy különösen Hegedüs Sándor kérdésére válaszoljon. Maga is sajnálja, hogy újabb keletű zarándoklásokkal nem szolgálhatott, hanem ezután ezt pótolni fogja. A mi a megszállott tartományok fejlődéséről egy részletesebb jelentésnek előterjesztését illeti, neki is szándéka, hogy ezt a jövőben esetről esetre megcselekedje.

A közös pénzügyminiszter azután teljes képét adja kormányzati politikájának Boszniában és Hercegovinában, amire Hegedüs Sándor ismételt felszólalása után a költségvetést részletekben is elfogadták.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délután néhány percnyi ülést tartott abból a célból, hogy minapi tárgyalásáról szóló jelentését hitelesítse, a mi meg is történt. A hitelesített jelentést üzenetkép átküldték az osztrák delegációnak.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

London, május 31. Korupatkin a cár parancsára megkezdte az offenzívát és Port-Arthur felmentésére siet.

London, május 31. A Morningpost tegnapi sanghaji jelentése szerint Korea északi partján több japán szállítóhajóról csapatok szállottak partra.

Liaojiang, május 31. A tunguzok mind jobban nyugtalanítják az orosz hadsereget, úgy, hogy az orosz derékhad teljes erővel kénytelen a rablóbandák ellen fordulni.

elválasztotta egymástól a szülőt s hogy az anyja, aki szép és könnyelmű teremtmény volt, örökre eltűnt a budapesti társaságból... Hova tűnt, hol járt, miből élt? Erről a gyermekkel senki sem beszélt. Atyja már serdülő korában a katonaiskolába adta s mikor havonként egyszer eljött hozzá, hogy meglátogassa, még tévedésből sem említette fel előtte sohase az édes anyját... A fiatal gyerek talán úgy képzelte, hogy nincs is anyja. Most, hogy egy puha asszonyi kar bizalmasan az övéhez simult s egy rózsás arc, a tollas kalap alól, gyöngéd és megindult pillantásokat vetett rá, a fiatal ember szinte azt hitte, hogy nincs is ébren; hiszen hogy lehetne, hogy ez a virágzó, fiatal teremtmény, neki, a tizennyolc esztendőes férfunak, az édes anyja lehessen?

Pár perc múlva leértek a tengerpartra s itt az asszony a két tenyere közé fogta a fiu barnára sült, csinos arcát.

— Óh, istenem, hogy megnőttél, milyen szép vagy... Az orrod az apádtól örökölted, de ez a rész itt, az ajkad körül, az enyém... meg a hosszú, selymes szempilláid is az enyém... Gyere, kicsiny fiam, csókolj meg, édes vagy...

Szenvedélyesen össze-vissza csókolta a fiu pelyhedző bajuszát, közbe vidáman fecsegett mindenféle együgyűséget.

— Jé, gondoltam volna-e reggel, hogy még ma délután a Károly fiammal találkozom?... Én — ha kinevetsz is, — mindig azt hittem, hogy még mostan is csipkés ingecskében, térdig érő bársonynadrágban sétálsz, mint akkor,

amikor papától elszakadtam... Itt a halántékom körül mintha szakasztott a papa lennél, de a szemed érzelmesebb, ragyogóbb, ezt főlem kaptad... Óh, kicsoda véletlen, milyen csodálatos véletlen ez, hogy így egyszerre összetalálkoztam veled... Pedig csak egy hajszálon múlt, hogy most itt vagyok, mert három nappal ezelőtt még Moszkvában voltam, s egy ideig arról volt szó, hogy inkább Kairóba megyünk... Az most divatosabb, mint a Riviera, az jelenleg a fashionable téli üdülőhely... A herceg mindenáron oda akart utazni, — a hosszú, feketezakális volt a herceg, az a fehér cilindres, aki a ridikulómet tartotta, — de nekem valami előérzett sugta, hogy inkább idejőjtek... Amikor megláttalak, azt hittem, hogy mindjárt összeesem, mert szinte úgy rémlett, hogy papa áll előttem, papa, ahogy husz évvel ezelőtt udvarolt nekem... Nagyszerű lesz, hogy itt karonfogva fogunk sétálni és senkiem gyanítja, hogy ez a csinos szál férfi az én fiam, de hogy is gyanítaná, mikor mindenki csak harminc évesnek néz?... De előttem bevalhatom, hogy harminchét multam, — a tavaszszal lesz épen tizenegy esztendeje annak, hogy papa az utamat kiadta... Jól tette, megérdemeltem tőle, mert az isten engem nem polgári feleségnek teremtett... De az mindig, téged mégis boldogul, eszeveszetten imádlak.

A kadét mosolyogva hallgatta a bolondos beszédet: sem túlságosan meg nem botránkózott rajta, sem valami különösen meg nem indult. Idágenek közt nőtt fel, sohase érezte a családi tűzhely melegét: az a gondolat tehát,

hogy az édes anyja orosz hercegekkel baátkozik, nem igen keltette föl a természetes szegyenérzését. Inkább még talán örült, hogy ilyen csinos, hódító, nevelés szemű édes anyja van, aki ugyanolyan diákosan könnyelmű, amilyen ő... Az első ötlete az volt, hogy mennyire irigyelnék a budapesti barátai, ha ezzel a gyönyörű elegáns asszonnyal meglátnák... Kicsé elfogultan lépegetett a vigan fecsegő teremtetés oldalán, majd pironkodva megszólalt:

— Szép mamám, szintén a lovagod leszek, amíg itt maradok... Rendelkez velem boldog leszek, ha a szolgálóidra lehetek...

Dózsáné erre megint megszókolta a fiát aztán magával cipelte a hoteljébe, ahol valóságosan fejedelmi lakosztályban lakott. A kadét itt exotikus parfümiltatok fogadták, a virágtartóban friss rózsák nyíltak, a fauteuilokban pókháló finomságu csipkék és fehérneműek heverték... A fiatal gyerek öntudatlanul is érezte, hogy a szerelem istennőjének szobájában tartózkodik... A szép asszony elébe tett egy csomó pikáns francia lapot, ujra megsimogatta a lányos arcát, aztán visszavonult, hogy a fia tiszteletére átöltözzék... Közben még füzőben bekukkant hozzá s míg csókot dobott feléje, a hófehér vállal kicsillogtak a csipkés fehérnemű közül... És a kadét csodálkozva, de igen boldogan ezt gondolta:

— A mama a legszebb asszony, akit egész életemben láttam...

Később felültek egy hófehér ernyős fogatba s alkonyatig kocsikáztak a tengerparton. Ozsonnára betértek valami majorságba, de este,

Karbin, május 31. Hittérítők azt a hirt hozzák, hogy *Santung* északi részén a kínaiak közt olyan mozgalom van keletkezében, mint a boksz-lázadás idején.

Tokio, május 31. Az oroszok megállás nélkül üritik ki *Dalnit* és megkezték a város elpusztítását. Több mint száz épületet, raktárt, a vasutat és távíróhivatalt szétrobbantották s a kikötő bejáratát elsüllyesztett hajókkal zárták el.

Lengyelország forradalom előtt.

(Nemesek és szocialisták barátkozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Veszedelemes hírek érkeznek Lengyelország felől, ahol olyan a hangulat, amilyen 1863-ban, a felkelés évében volt. A lengyeleknek ugyanis nagy elkeseredését fokozták a gazdasági bajok, az ipari válság, s a munkások határtalan nyomora: valamennyi a háború következtése. Ezen az igazságon nem változtatnak azok az üdvözlő feliratok, amikor a szolgálatkés kormányzók juttatnak a cárhoz „lojális lengyel hazafiak” aláírásával.

Oroszországban elhallgatnak mindent. Néhány ujságban nyoma volt ugyan, hogy Varsóban több csavargót egy utcai jelenet alkalmával megsebesített a rendőrség, hogy azonban forradalmi nyomdára akadtak, a melynek a szedői olyan kétségbeesett energiával védekeztek, hogy a könyvnyomtató-műhelyt rendszeresen megkellett ostromolni, — arról hallgatott mindenki. A varsói munkáslázadról, amelynél az ágyukat a nép ellen felvontatták, nem tudott meg a nagyvilág semmit.

A pétervári beavatott körök Lengyelországból keletlen meglepetéseket várnak. A lengyel nemességnek a szocialistákkal való barátkozását felette veszedelemes jelenségnek tartják. Mindenütt pokolgépekre akadnak s egyik hajó legénysége a másik után kerül Szibériába. És valamennyi lengyel . . .

A wlnai és lodzi nyugtalanságokat Pétervárott szintén a lengyel forradalmi bizottságok rovására írják. A varsói katonai kerület legközelebb mozgósítják, de sem a japánok, sem Németország ellen.

table d' hote-nál, már ismét otthon voltak Nizában, oly gyönyörűen bujva egymás mellé, mint két váratlanul összekerült szerelmes . . . Az asztal végéről egy sereg frakkos férfi nézett feljűk megdöbbenve: az az előkelő társaság volt, mely délután a szép asszonyt a játékteremben körülvette . . .

— Jaj, milyen mesés, — sugta Dózsáné a fia fülébe, mikor az asztalnál helyet foglaltak.

— Mi a mesés? — kérdezte kíváncsian a kadét.

— Az, hogy most valamennyien a szeretődnek néznek . . . Nézd csak a herceget, az arca majdnem kicsattan a haragtól . . . És a francia kapitány is . . . meg az *Eclair* szerkesztője . . . meg valamennyi . . . mind azt hiszi, hogy téged hirtelen fölcsiptelek . . . Bizonyos, hogy valami exotikus princnek tartanak, aki inkognitóban mulat itt a tenger partján . . . De csak hadd higyjék . . . Hadd pukkadjanak meg . . . ez mesés és mulatságos . . .

Úgyet se vetett többé a régebbi barátaira s a szó szoros értelmében kacérkodott a fiával . . . Közben össze-vissza fecsegett mindenféle ostobaságot.

— Apa mit csinál . . . vajon van-e eszében, hogy én rám is gondoljon? . . . Istenem, egyidőben olyan szerelmes volt belém, hogy még a kártyáról is lemondott értem . . . De akkor szép is voltam, olyan szép, hogy magamnak is tetszettem . . .

A kadét másnap felment az anyjéért a szállodába, Meantoneban ebédelték s este vitor-

Rigában szintén mozgolódnak a munkások. Valóságos esatát vívtak a katonákkal, melynél tömérdek halott maradt a csatateren. Tengerész körökben pedig a következő hihetetlennek látszó történetet beszélnek: A kronstadti kikötőben egy torpedó hajónak *Ivanov* nevű kapitánya hordót hozatott a hajójára. Alig volt ott a hordó, a mikor a matrózok észrevették, hogy a kapitány azt égő kanóccal a levegőbe akarja röpíteni. A tiszt csak nagy erővel bírta legyűrni s a hordóval együtt a tengerbe dobta. És ez a tiszt is lengyel volt . . .

Az orosz körök a háború izgalmait mellett a lengyel veszedelemmel járó aggodalmakat elviselhetetlennek tartják. S annál nagyobb a pánik, mert a mozgalom olyan titokban fejlődik, hogy lehetetlen a szálait kifejteni. Csak annyit sejtene, hogy a zsarátnok nyílt lánggra lobbanása már rövid idő kérdése.

A szalmapapirgyár füstje.

Arad, május 31.

A papirgyár büze tárgyában *Lukácsy* Lajosnak lapunk legutóbbi számában megjelent cikkére illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk:

Bár *Sarlot* főkapitány hallei tartózkodása alatt a cröllwiti papirgyár büzét nem érezte, később azonban karlsbadi fürdőzése alatt egy fürdővendégtől, a ki állandóan Halleban lakik, arról értesült, hogy a cröllwiti papirgyár büze nincs teljesen megszüntetve.

De legjobban mutatja a cröllwiti gyárban a büz ellen alkalmazott intézkedéseknek meg nem felelő voltát az, hogy az ugyanazon kerületben fekvő Saal melletti weissenfelsei papirgyár is igen erős büzt terjeszt, anélkül, hogy a hatóságok védekezhetnének ellene. Pedig, ha a büz kérdése Cröllwitzben már megoldást nyert volna, úgy a weissenfelsei hatóságok könnyű szerrel kényszeríthetnék papirgyárukat a szomszédos cröllwiti gyár óvintézkedéseinek fogantatására.

Mindéből az következtethető, hogy a cröllwiti papirgyárban alkalmazott intézkedések a büzt nem szüntetik meg teljesen, hanem azt legfeljebb csak annyira enyhítik, hogy az azelőtt erős, átható szag a gyártól messze fekvő Halle városában többé nem, vagy csak kisebb mértékben érezhető.

Az aradi papirgyárnak a cröllwiti eljárás titkát 80.000 márkáért kellene megszereznie, azonkívül pedig ezen intézkedések alkalmazása

lason kószáltak az olajsima tengeren s harmadnap, negyednap is még mindig mézeshetek módjára jártak a pálmák és a rózságyak között . . . Az egyik dalben Dózsáné az angol hotel portásánál pajkosan tudakozódott a herceg felől.

— A kegyelmes ur már tegnap este elutazott, — mondta a portás. — Azt hagyta meg, hogy a podgyaszát egyenesen Szent Pétervárra küldjük az éjszakai expressz-szel . . .

— És semmi üzenetet se hagyott hátra? — Semmit, madame.

Dózsáné kissé csodálkozó arcot vágott s egy pillanatig komolyan függasztette fitos orrocakáját a levegőbe . . . De aztán egyszerre elnevette magát, karját szenvedélylyel a fiába öltötte s míg lassan a tengerparti felé haladtak, gyöngéd, majdnem megindult pillantást vetett a gyerekekre . . . Csillagó szemében az anyai szeretet aranyos verőfénye jelelt meg . . . És halkán, mintegy önmagát is elérzékenyítve, így szólott:

— A herceg huszezer rubelt akart adni évenként, de nem bánom . . . Már arról is beszélt, hogy villát vesz számomra valahol San Remo körül, de érted, dr. gám, még a villáról is szívesen lemondok . . . Egy orosz herceg még nem a világ, — s én nem az az asszony vagyok, akit kétségbe ejt, ha egy udvarlója cserben hagyja . . . Gombház, ha leszakad lesz más, — én büszke vagyok rá, hogy a kicsike fiamért feláldozhattam magamat . . .

a szoda regenerálási berendezés teljes átalakítását tenné szükségessé, a mi a legmérsékeltőbb felszámítás mellett is legalább 60.000 koronába kerülne.

A cröllwiti módszer alkalmazása mellett tehát az aradi papirgyár, mely egy felszámolás alatt levő pénzintézet tulajdona, legalább 100.000 koronát volna kénytelen kiadni, anélkül, hogy ezzel a büzt teljesen megszüntetné, hanem azt legjobb esetben csak enyhítené.

Teljesen megszüntetni a büzt csak úgy lehet, ha a szalmát nem szódával főzik, ha tehát a szoda regenerálási eljárást teljesen mellőzik. Ez pedig csakis a *Némethy* igazgató által feltalált és az itteni papirgyárban már kipróbált új módszerével érhető el, mely azon alapul, hogy a szalmát nem szódával, hanem sulfidoldattal főzik. Így főzik a fanemüeket a zernesti, tordai, nagyszlabosi és liptórozsahegygyárakban, a szalma azonban ily módon még nem volt főzhető. *Némethy* igazgató bizonyos lugvegyületek alkalmazásával ezen főzési módot a szalmára nézve alkalmazhatóvá teszi, s ezzel egyrészt a büz kérdését radikálisan megoldja, de másrészt ezen eljárás a szalmaanyag előállítását jelentékenyen olcsóbbá is teszi.

Igaz ugyan, hogy ezen módszer bevezetése annak terjedelme szerint 200—300 ezer koronába kerülne, de legalább a büz teljesen megszűnnék és a gyár is jelentékeny előnyökhöz jutna, míg a cröllwiti gyár titka a megszerzésével és bevezetésével járó nagy költségek mellett a büzt legfeljebb csak enyhítené.

Némethy módszerének a bevétele felől városunk hatósága úgy szerezhette biztos tájékozást, ha a fent megnevezett városokhoz fordulna felvilágosításért az iránt, hogy az ott fennálló fasejt anyaggyárak terjesztenek-e büzt.

Nyilvánvaló tehát, hogy nem volna célszerű a kétes eredményű cröllwiti eljárásra az aradi papirgyárat reászorítani, annál kevésbé, mert hisz az mostan egy felszámolás alatt levő pénzintézet tulajdona, a mely így biztos siker nélkül kiadásokat nem tehet, míg a gyárnak várható új tulajdonosa bizonyára nem fog visszariadni oly áldozatoktól, a melyek egyrészt a büzt teljesen megszüntetik, de másrészt a gyár üzemének is kétségtelen előnyököt biztosítanak.

A főgimnázium régi zászlói.

(Érdekes reminiscenciák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Nagy ünnepe lesz holnap, *szerdán* az aradi főgimnáziumnak: illő díszszel fölavatja két új zászlóját, a melyek aatt részint egyházi, részint hazafias alkalmatosságoknál a régi intézetnek ifjusága ki fog vonulni.

Ezek, amint könnyen sejtethető, nem az első zászlói az intézetnek. S a mikor az újabb fölavatására készülnek, bizonyára érdekes lesz, ha a régi zászlókról ejtünk néhány adatot, a melyekről a mai közönség alig ismer.

A gimnázium első zászlóját 1836. június 1-én szentelte föl *Gaál* Damascón minorita áldozár. Egyéb adatok erről a zászlóról nem ismeretesek. *Burián* János főgimnáziumi igazgató nagy buzgalommal kutatott ennek nyomait iránt; kereste a kórház kápolnájában is, a hová egyes kútfők szerint valamikor elrejtették, azonban eredménytelenül.

A második zászlónak maradványai ma is meg vannak a gimnázium házi régiségmuzeumában. Ezt 1858-ban *Horváth Hermann* Alojza, az akkori polgármesternek neje adományozta a gimnáziumnak. Fehér selymének mindakét oldalán a Szűz Mária képe van. Az egyik oldalon ez a latin fölírás:

Maria tota pulchra es, macula originalis non est in te.

(Egészen szép vagy Mária, eredendő bűn nincs te benned.)

A másik oldalon magyar fölírás van, s a következő:

Oltalmadba ajánljuk magunkat. Istennek szent anyja.

Hosszu időn át ezen zászlóval vonult ki az ifjuság. Azonban selyme foszladozott, nyele öszszetöredezett. Nem maradt egyébnek, mint emlékek, a melyet kegyelettel is őriznek.

Az új zászlók főképp az ifjuság között folytatott gyűjtések eredményei voltak. A gyűjtésnek közel 1200 korona volt az eredménye. Az egyik, amint már megírtuk, Szent László képe van, ezzel a jelszóval:

„Hit, haza, tu'omány.”

Ez, valamint a másik háromszínű selyemből varrott zászló váltják föl a régieket.

Metianu érsek sugalmazói.

(A népiskolai törvény anketjének kulisszái mögött.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

A *Keleti Értesítő* című könyvatos lap-tudósító mai kiadásában érdekes leleplezéssel szolgál Metianu János gör. kel. román érseknek a népiskolai törvény anketjén elmondott és nagy feltűnést keltett beszédjéről.

Azt ujságolja a könyvatos, hogy az ott felolvasott szöveg éppen nem fejezi ki a metropolita álláspontját, hanem Papp János aradi gör. kel. román püspök, illetve a mögötte álló aradi szentszék vezérémberei oktrojálták azt rá az érsekre. Metianu — ugymond a K. é. — udvarias, konciliáns és a hazafiságot legtávolabbról sem sértő hangú előterjesztést dolgozott ki még ott-hon Nagyszebenben, de a Budapesten megtartott román püspöki konferencia azt leszavazta és az aradiak által bemutatott szöveget fogadta el lényegtelen módosítással.

Alább szó szerint adjuk a könyvatosnak hozzánk beküldött tudósítását. Kíváncsian várjuk, mit szólnak ahhoz az aradi román szentszék vezető emberei? Ime a cikk:

„Metianu János nagyszebeni gör. kel. román érseknek a népnevelési törvényjavaslat tárgyában összehívott anketen felolvasott előterjesztését, — melyben az érsek a Nagyszebenben előzőleg megtartott érseki szentszék utasítása alapján igyekezett feltárni ama sérelmeket, melyeket a törvényjavaslat a gör. kel. román egyház autonómiájára nézve tartalmaz — a sajtó a hazafiság szempontjából a legerősebben ostromozta.

E nyilatkozat előzményeit és lényegét illetőleg a „Kel. Ert.”-nek teljesen megbízható forrásból a következőket jelentik: Metianu érsek még szerdán reggel érkezett meg Budapestre Simonescu Leontin, az érseki szentszék titkárnak kíséretében. Ugyancsak aznap érkeztek meg Popea Miklós karánsebesi püspök, Dragalina Pachomicus, a karánsebesi tanítóképző intézet igazgatójának kíséretében, Papp I. János aradi püspök Goldis László titkár kíséretében és Zigre Miklós, nagyváradi szentszéki titkár.

A nevezettek szerdán és csütörtökön az érsek elnöklése alatt itt a fővárosban tanácskozásokat folytattak, hogy az érseki szentszék határozatához képest egyöntetűen megállapítsák az előterjesztés szövegét, melyet az érsek mint az anket egyetlen meghívott gör. kel. román tagja volt hivatva felolvasni.

Metianu még Nagyszebenben kidolgozta a maga előterjesztését, melyben udvarias, konciliáns és a hazafiságot legtávolabbról sem sértő módon, alakban és hangon taxative felsorolta a kérdéses törvényjavaslat ama intézkedéseit, melyek a gör. kel. román egyház autonómiáját biztosító szervezeti szabályzat egyes szakaszait

érintik, a püspököknek Budapesten megtartott konferenciája azonban a Metianu érsek által bemutatott szöveget nem fogadta el, a helyett lényegtelen módosításokkal egyhangulag elfogadta Papp János aradi püspöknek a saját szentszékének vezérémberei által kidolgozott szövegét, melyet azután az érsek az anketen olvasott fel.

Ismerve Metianu érsek harminc évet meghaladó főpásztorokodása alatt tanusított politikai magatartását, nyilvánvaló, hogy az előterjesztés nem a Metianu érsek egyéni megnyilatkozása, hanem a püspöki konferencia állásfoglalása, melyre elhatározásánál — a mit eléggé sajnálni nem lehet — éppen az aradi egyházat jelenleg domináló Mangra-párti tuzók gyakorolták döntő befolyást. Metianu érsek, ki különben is lépten nyomon találkozik a tuzók ellenséges indulatu támadásaival, ezuttal kénytelen volt meghajolni a püspöki konferencia határozata előtt, nehogy épp az aradiak ebből is tőkét kövacsoljanak ellene.”

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Ifjusági segélyző egyesület. Az aradi kir. főgimnázium és állami főreáliskola ifjusági segélyző-egyesülete június hó 5 én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor választmányi és közgyűlést tart, melyre a választmány tagjait ezuttal is meghívja: Sátor József, egyleti titkár.

(*) Új egyesületi helyiség. A magyarországi vas- és fémmunkások központi szövetségének aradi helyicsoportja a városi sörcsarnokban volt egyleti helyiségét, a Daák Ferenc utca 4. szám alatti házba helyezte át.

Ujabb tárgyalások a kőműves-sztrájk ügyében.

(Az iparfelügyelő békeközléséről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Az aradi kőműves-sztrájk ügyében, a melynek végét türelmetlenül várja az érdekelt közönség, ma nevezetes nap volt. A munkások és munkaadók közötti tárgyalások közvetítésére Stengl Andor kerületi iparfelügyelő vállalkozott: e tárgyalások egész nap folytak, de egyelőre eredményre nem vezettek. Másfelől azonban, kisebb mestereknél a munkások do'ogba állottak, s valószínű, hogy holnap többen fogják ezt a példát követni.

Ma, a sztrájk negyedik hetében Stengl Andor ker. iparfelügyelő, a kit a kereskedelmi miniszter a sztrájkok kiegyenlítésére irányuló tevékenységgel is megbízott, megkereste a városi iparhatóságot, hogy járuljon hozzá, miszerint a két fél egyeztetését ő kísérelje meg. Az iparhatóság ehhez természetesen örömmel járult hozzá.

Stengl iparfelügyelő erre megkezdte a tárgyalásokat. Legelőször a munkások küldöttségét hallgatta meg, a kik tudatták vele a feltevéleiket. Ezután az iparfelügyelő főlváltva tárgyalt a két fél embereivel, s e tárgyalások során mind két részről történtek is engedelmények. Azonban a differencia, különösen a munkabér tekintetében, még mindig nagyobb, úgy hogy annak áthidalása igen bajos. A munkások a délelőtt során azt a kívánságot terjesztették elő, hogy ők közvetlenül akarnak tárgyalni a munkaadókkal. Ezt azonban a munkaadók legnagyobb része nem volt hajlandó teljesíteni, mert a legutóbbi békéltető tárgyalásnál, a mikor a mesterek elmentek a legmesszebb határig, az derült ki a végén, hogy a kiküldöttek nincsenek is jogosítva a többiek nevében nyilatkozni.

Délután öt órakor az iparfelügyelő elment a sztrájktanácsára, s igyekezett a munkásokat a

sztrájk abbahagyására bírni. Ez azonban nem sikerült. A munkások rendkívül elkeseredettek, mert legnagyobb részük nagy nyomorban van. Azt mondták, ha holnap nem lesz meg a megegyezés, valamennyien kivesszük a könyveiket, s elhagyják a várost. Az iparfelügyelő erre figyelmeztette őket, hogy ez még rosszabbá tenné helyzetüket, mert egyfelől kétes, hogy találnának-e másutt munkát, s az itt maradtak kénytelenek lennének a mai bérek mellett munkába állani. Az iparfelügyelő azt ajánlotta, hogy osszák kategóriákba a munkásokat, s a szerint állapítsák meg a béreket; ebbe azonban nem mentek bele. Ragaszkodtak ahhoz, a mit a központ nekik előírt.

Holnap folytatják a tárgyalásokat s nincs kizárva, hogy a holnapi nap meghozza azt az eredményt, a melyet ma hiába reméltek.

A tegnapi és mai nap során különben Pfeiffer Sándor, Kondorossy Kálmán és Kállay Ernő építőmestereknél az alkalmazottak munkába állottak, az eddig érvényben volt napibérek mellett. Valószínűnek tartják, hogy holnap még többen szakadnak el a sztrájkolóktól.

Hazafiatlansággal vádolt ügyvéd.

(Esetét Morár Valér dr. ügyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Az aradi ügyvédi kamara fegyelmi bírósága ma végérvényesen befejezte azt a fegyelmi ügyet, melyet Morár Valér dr. mária-radnai ügyvéd ellen indított az elmúlt év nyarán.

A fegyelmi ügy előzményei annak idején nagy port vertek fel, a mennyiben Morár ügyvéd ellen igen megbecstelenítő vádat emelt néhány radnai uriember, akik szerint az ügyvéd rutul inzultálta volna az egyik radnai vendéglőben Kossuth Lajosnak és az aradi tizenhárom vértanunak a falon függő képeit.

A vád szerint Morár ügyvéd néhány ismert lippai dákórománnal, tanítókkal és bankhivatalnokkal együtt ivott a radnai Faller-féle „Magyar Koronához” címzett vendéglőben, s borozgatás közben a beszélgetést nemzetiségi dolgokra terelte. A beszélgetés folyamán a társaság tagjai annyira megfélemedtek magukról, hogy Kossuth Lajosnak, a tizenhárom vértanunak, Szent István királynak és más magyar történelmi embernek a falon függő képeit ocsmány módon meggyalázták. A dolog azonban köztudomásúvá lett, a radnai kaszinó kigolyózta tagjai sorából Morár dr.-t, az ifjuság pedig macskazenével tüntetett ellene.

Az aradi ügyvédi kamara szintén tudomást szerzett a dologról, s miután Morár, mint bejegyzett ügyvéd, a kamarának fegyelmi felelősséggel tartozik, elrendelte Morár Valér ellen a fegyelmi vizsgálatot. A fegyelmi vizsgálat során, melyet Fischer Jenő dr. ügyvéd, a kamara által kiküldött vizsgálóbiztos tartott, kihallgatott néhány tanut. Morár azonban a nemrég megtartott első végtárgyaláson a bizonyítási eljárás kiegészítését kérte, amit a fegyelmi bíróság el is rendelt. A mára hirdetett újabb tanukat hallgatott ki a fegyelmi bíróság, így Faller Gyula radnai vendéglőst, Achim János pincért, eg. nagylaki tanítót és egy bankhivatalnokot.

A bizonyítási eljárás befejezése után Páris Lajos dr. ügyész emelkedett szólásra és vádbeszédében kérte Morár Valér elítélését oly formán, hogy hat hónapra függeszék fel az ügyvédi gyakorlatól.

A fegyelmi bíróság, mely Szalay Károly elnöklése alatt Priegl István dr., Tolnai János dr., Mittler Izidor dr. és Avarfy Ferenc tagokból állott, hosszas tanácskozás után vétkesnek

találta Morárt az ügyvédi tekintélyt sértő vétésben s ezért *száz korona pénzbírságra* és az összes eljárási költségek viselésére ítélte.

Ellenben nem találta beigazoltnak a feyelmi bíróság a hazafiatlanság vádját, mint-hogy erre közvetlen bizonyíték rendelkezésre nem állott s mivel Morár írásos nyilatkozatában becsületszavára fogadta, hogy a vádbeli cselekményt el nem követte s hogy a magyar államnak és alkotmányának tisztelője s ez ellen soha nem vétett. A bíróság ezen nyilatkozatot és Faller vendéglős ama nyilatkozata után, mely szerint Morár soha hazafiatlanul nem viselkedett, sőt a Radnán március 15-én rendezett ünnepélyen részt vett, *elejtette a hazafiatlanság vádját.*

Az ítéletben valamennyien megnyugodtak.

Sikkasztó vőlegény.

(Az elkártyázott butor.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31

Az aradi kir. törvényszék ítélőtanácsa előtt ma egy valaha szép jövő reményével dicsekvő, de azóta végleg elzüllött fiatal ember állott. A vádlottat, aki községi irnok és exvőlegény, *Bujtor Mihálynak* hívják. Arca intelligenciáról tesz tanubizonyságot s a modora is elűtő szokótól, akik a vádlottak padján napról-napra megfordulnak.

Valaha, nem is oly rég, talán egy évvel ezelőtt, az aradmegyei Medgyesbodzásán élte világát *Bujtor Mihály*. Segédjegyző volt, s miután reménye volt, hogy legközelebb jegyző lesz, a környéken elfogadható pártinak tekintették, dacára annak, hogy lump és kártyás, szóval igen könnyelmű embernek tudta mindenki.

Bujtor Mihály csakhamar megtalálta és meg is kérte azt a kezet, mely jövőjét beárnyozta volna. Medgyesegyházán egy szép leány, *Lammert Márta*, *Lammert Juliának* a leánya, lett a *Bujtor menyasszonya*.

Az elmúlt évben kellett volna az esküvőnek megtörténnie. A menyasszony anyja, *Lammert Julia* elutazott Békéscsabára, hogy a fiatalok számára butort rendeljen. Ennek egy részét ki is fizette s meghagyta a butorosnak, hogy a butort a többi pénz utánvétele ellenében küldje meg neki Medgyesbodzásra. Így is történt s mikor a butor megérkezését avizálták, a menyasszony 470 koronát adott át vőlegényének, avval a kérelemmel, hogy a vasutól váltsa ki az utánvételt küldött butorokat. *Bujtor* a pénzt átvette s még aznap este beült egy korcsmába. Reggelre nyoma se volt már a pénznek. Elvitte a bor, meg a kártya. De ép így nyoma veszett a kevéssé szerelmes vőlegénynek is. De nem simán bucsuzott el a tájtól. Előbb, mint biztosítási ügynök néhány bodzási embertől, így *Zsilinszky Mihálytól* is, biztosítási díjakat vett fel, azzal a kötelezettséggel, hogy ezért bemutatja majd a biztosítási kötvényeket. Három bodzási embertől szedett fel ily módon mintegy száz koronát a boldog vőlegény s azután való nap, hogy a butor árát megitta, megugrott. Sokáig keresték mindenfelé, s köröző levelet is bocsátott ki ellene a bíróság, míg végre Budapesten ennek alapján elfogták.

Ma ítélték fölötté *Fábián Lajos* dr. táblai bíróságnak elnöke alatt. A vádlott mindent a legapróbbig beismer, s ezért a bíróság nagyon enyhén ítélkezett fölötté. A tárgyalásnak különben az az érdekessége volt, hogy ma képviselte először a vádatóságot az új alügyész, *Pogonyi Nándor* dr., a kinek vádbeszéde alapján a bírósá-

ság három rendbeli sikasztás vétsége miatt *három hónapi* fogházra ítélte *Bujtor*, mely büntetésből huszonegy napot a vizsgálati fogsággal kitöltöttek számít.

Az összes felek megnyugodtak s az ítélet jogerős.

Bánffy Dezső br. győzelme.

A szegedi képviselőválasztás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 31.

Szeged felé irányult ma az egész ország politikai közvéleményének érdeklődése és figyelme. Ma vitta meg Szegeden első csatáját az új párt vezére, *Bánffy Dezső* br. a szabadelvű párt jelöltjével, *Rónay Jenő* volt torontálmegyei főispánnal szemben. A küzdelem hetek óta folyt és rendkívül heves, izgalmas döntő ütközetel ért véget. A hatalmassá nőtt *Bánffy* párt a győzelem biztos tudatával bocsátkozott a választásba. Rendithetetlen összetartása meg is hozta a kívánt eredményt: *Bánffy Dezső bárót* ma Szeged város első kerületének képviselőjévé megválasztották.

Ebben a kerületben eddigelé a kormánypárt és a függetlenségi párt állottak szemben s minthogy a függetlenségi párt választói számarányánál fogva a kerület elhódításáért komoly harcot nem folytatott, a választások a közönség minden nagyobb lelki izgalmai nélkül folytak le. A mai képviselőválasztás azonban a *Bánffy*-párt küzdelembe lépése folytán szokatlanul izzó hangulatot teremtett.

Állított ugyan jelöltet a függetlenségi párt is *Becsey Károly* dr. ottani fiatal ügyvéd személyében, ennek a megválasztása azonban eleve kizártnak látszott. Negyvenötven voksot jósoltak neki legnagyobb jóakarói is. Ily körülmények közt a választás hangulatát teljesen a *Bánffy*-és a *Rónay*-párt uralták. Eleinte azt hitték, hogy ha *Bánffy* győz is, de nem kapja meg az abszolút többséget s így a város közönsége újból ki lesz téve egy pótválasztás izgalmainak, *Bánffy* azonban abszolút többséghez jutott s e szerint a polgármesterré megválasztott *Lázár György* dr. helyett most már ő Szeged első kerületének országgyűlési képviselője. Ezzel a mandátummal az új párt bevonul a parlamentbe, még pedig megalakítójának, *Bánffy Dezső bárónak* személyében.

Az érdekes választás részleteit az alábbi távirati tudósításunk mondja el:

Az egész város kora reggel már óriási izgatottságban volt. Noha az első kerület választott, talpon volt mind a két kerület népe. Ugy a *Bánffy*, mint a kormánypárt roppant agitációt fejtett ki; a függetlenségi párt nem igen erőlködött és ráhagyta a választókra, hogy cselekedjenek belátásuk szerint. Különben is kevés a kerületben a függetlenségi elem, leginkább olyanok, kiknek a második kerületben is van szavazatuk és általános választásnál ott is szokták jogukat gyakorolni.

A választási aktus reggel 8 órakor szabályszerűen nyílt meg. A jelölésre kitűzött fél óra alatt három jelöltet jelentettek be, *Bánffy Dezső bárót*, *Rónay Jenőt* és *Becsey Károlyt*. A választási elnök mindhárom bejelentést szabályszerűen találta és mindháromra elrendelte a szavazást, mely pontban kilenc órakor indult. *Lázár György* választási elnök a három jelölt nevét a városháza ablakából hirdette ki.

A szavazás két küldöttség előtt folyik; az egyik bizottság elnöke *Lázár György* dr. polgármester, választási elnök, a másik küldöttség elnöke *Ivánkovits Sándor* dr. tiszti főügyész. Sorshuzás útján eldöntik, hogy a *Bánffy*-párt kezdi a szavazást, amit a párt riadó éjjennel fogadott. Azután a *Becsey*-pártra került a sor és végül a *Rónay*-pártra.

A *Bánffy* párt bizalmi férfiai voltak az első küldöttségnek *Pártos Simon* dr. és *Tari József* dr. A második küldöttségnek *Dobay Gyula* dr. és *Kompolti Ábrahám* dr. Azonossági tanuk az első küldöttségnek *Horváth Lajos*, a második küldöttségnek *Böhm Sándor* és *Schäffer Vilmos*.

A *Rónay*-párt bizalmi férfiai az első küldöttségnek: *Szarvady Lajos* és *Cserő Ede* dr. a második küldöttségnek: *Gróf Árpád* és *Perjéssy László*. Azonossági tanuk: *Várnay Lipót*, *Straubert Izidor* és *Rosenberg Zsigmond*.

A *Becsey*-párt bizalmi férfiai: *Poleczner Jenő* és *Magyar Miksa* dr. az első küldöttségnek, *Fári Antal* és *Kulinyi Zsigmond* a második küldöttségnek. Azonossági tanuk: *Vida András*, *Kiss István* és *Nyáry György*.

Délelőtt 10 órakor a szavazatok így állottak:

<i>Rónay Jenő</i>	120
<i>Bánffy Dezső br.</i>	100
<i>Becsey Károly dr.</i>	14

A rendet a városi rendőrség tartja fenn. Az izgalom minden pártban nagy, eddig semmi incidens nem történt.

11 órakor:

<i>Bánffy Dezső br.</i>	240
<i>Rónay Jenő</i>	210
<i>Becsey Károly dr.</i>	31

Délig nyolcszáznál többen leszavaztak. Az összes választók száma 2100. *Bánffy* előnye jutott s valószínűnek látszik, hogy ezt az előnyt meg is tartja. A differencia *Bánffy* és *Rónay* szavazói közt nem nagy, azt hiszik, hogy a pótválasztás kikerülhet, mert nem lesz meg az abszolút többség. 12 órakor az arány a következő:

<i>Bánffy Dezső br.</i>	480
<i>Rónay Jenő</i>	370
<i>Becsey Károly</i>	40

A délutáni órákban egy kis szünet volt, nemsokára azonban tömegesen jöttek a szavazók, főleg a vasutasok. Délután 3 órakor a pártok így álltak:

<i>Bánffy Dezső br.</i>	612
<i>Rónay Jenő</i>	565
<i>Becsey Károly dr.</i>	42

A városban az a hír terjed el, hogy a *Rónay*-pártnak nagy tartaléka van, mely eddig tartózkodott a szavazásból, de a záróráig feltétlenül megjelenik az urna előtt. A *Bánffy*-párt ezt a híresztelést nem veszi komolyan és összetartásra buzdítja embereit.

Fél 4 órakor:

<i>Bánffy Dezső br.</i>	647
<i>Rónay Jenő</i>	579
<i>Becsey Károly dr.</i>	44

Egy óra múlva — fél 5 órakor — az arány a következő volt:

<i>Bánffy Dezső br.</i>	768
<i>Rónay Jenő</i>	658
<i>Becsey Károly dr.</i>	47

A *Bánffy*-párt végrehajtó bizottságának öt elsőkelő tagja *Hock János* orsz. képviselő vezetéke alatt felkereste *Becsey Károly* dr.-t és megkérte, hogy *Bánffy* javára lépjen vissza, engedje át még hátralevő szavazóit. *Becsey* azt felelte, hogy tanácskozni fog pártjával s csak azután adja meg a választ.

Közben folyt a szavazás, mely 5 órakor ezt az arányt mutatta:

Bánffy Dezső br.	801
Rónay Jenő	674
Becsey Károly dr.	47

Az utcákon nagy az élénkség, a választási helyiségekhez alig lehet hozzáférni. A szabad-
elvű párt a választás tisztaságára féltékenyen vigyáz.

Becsey Károly dr., a Bánffy-pártnak azt a választ adta, hogy miután látja, hogy úgy is kisebbségben marad, választóinak szabad kezet enged és nem óhajtja azok elhatározását befolyásolni.

Este 6 órakor a pártok ekkép álltak:

Bánffy Dezső br.	842
Rónay Jenő	712
Becsey Károly dr.	48

Az első körületben soha ily nagy számmal nem szavaztak. Becsey hívei részint Bánffy mellé állnak, részint tartózkodnak a szavazástól.

Lázár György dr. választási elnök este fél 8 órakor *kitűzi a zárórát*. Ekkor a szavazás képe ez volt:

Bánffy Dezső br.	889
Rónay Jenő	738
Becsey Károly dr.	48

Szavazók egész az utolsó percre jöttek. Az izgalom tetőpontra hágott. A Bánffy párt diadalmasan várja az eredményt, mert az abszolút többség most már biztosítva van.

Este 9 órakor hirdette ki Lázár György dr. az eredményt, mely a következő:

Beadatott összesen 1751 szavazat, mely a következőképpen oszlik meg:

Bánffy Dezső br.	933
Rónay Jenő	760
Becsey Károly dr.	50

E szerint 115 abszolút szótöbbséggel Bánffy Dezső bárót jelenti ki Szeged szab. kir. város első kerülete megválasztott országgyűlési képviselőjének.

Érdekes megemlíteni, hogy a törvényszéki bírák, törvényszéki alkalmazottak s az államvasutások csaknem kivétel nélkül Bánffyra szavaztak.

Szeged, május 31.

A választás izgalma fél hat órakor hágott a tetőpontjára. Ezt még növelte az a hír, mely fél hét óra tájban terjedt el, hogy *Becsey visszalépett*. Ebben az időben Becseynek 48 szavazata volt. A függetlenségi választók nagy része a Páva vendéglőben gyűlt össze s hajlandónak mutatkozott a szabad levű párti jelölttel szemben Bánffyt támogatni. Becsey kijelentette, hogy visszalépni nem fog, szavazzon mindenki saját belátása szerint, akár Bánffy Dezsőre, akár 6 reá.

Ugyanekkor a Kass vidékben Bánffy mellett korteskedő hölgyek meghallották Becseynek ezt a nyilatkozatát s hálájuk jeléül elvittek neki egy szép csokrot.

Szeged, május 31.

Bánffy Dezső báró éjjel 12 óra 17 perckor a budapesti gyorsvonattal megérkezett Szegedre. Az állomáson mintegy tízezer ember fogadta, a kik fáklyákkal, zeneszó mellett vonultak ki az ujonnan megválasztott képviselő üdvözlésére. Itt Wegmann Ferenc dr. pártelnök intézett hozzászóló beszédet, melyre Bánffy megválaszolt. A beszéd a következő: *„Ez a városban Bánffy útjában kocsijából kifogták a lovakat is. A Tisza-szállóban féltékeny szemmel néztek a szavazókra, a szem sija*

nyes lakomát ültek, a melyen sok toaszt hangzott el Bánffyra. Lelkesen éltették Hock Jánost, Wegmann pártelnököt és Ballassa Ármin szerkesztőt is, a ki lapjában törhetlen odaadással küzdött a mai győzelemért.

Ugyszólván az egész város talpon van. Bánffy Dezső bárónak holnap fogják át nyújtani a mandátumot.

MULATSÁGOK

Leányok majálisa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

A városiigetbe ma ünnepi hangulat költözött. A polgári leányiskola növendékei vonultak ki a kies helyre, ahol előtörték a régi parkot poézissal, lány csicsérgéssel, ezüst csengésű kacagással.

A városiigetben persze nagy volt a tolongás, s különösen a körönd tájékán temérdek ember igyekezett bejutni a korlátok közé, ahol a fiatalok táncmulatozt. Simon Károlyné igazgatónő és a tanári kar sürgött-forgott köztük, hogy mindenki jól érezze magát.

A majálisnak egyébiránt megvolt az a nevezetessége is, hogy Szathmáry Etelka táncantónő növendékei táncvizsgáját itt tartották meg, még pedig igen eredeti és ötletes módon. A tánciskola növendékei részben japán, részben rokokó kosztümökben mutattak igen érdekes csoporttáncokat. Legszébb volt a francia négyes, a melyet igazi rokokó hölgyekkel, igazi frakkos rokokó urfiókák jártak el. Bájos képet mutatott az a tánc, melynél a táncosok negédesek voltak, mint a rokokó idején, és ennivalóan naivak, mint mindenki 12—14 éves korában.

A táncvizsga befejeztével rendes táncmulatság következett, melyben aztán részt vettek azok is, akik a tánciskolának nem voltak növendékei. Hogy a jókedv magasan csapongott, mutatja az a körülmény, hogy a mulatság csak igen késő ért véget.

A táncmulatságban részt vettek a következő hölgyek:

Leányok: Báró Bedeus nővérek, Vince Margit, Horváth Irén, Obláth Margit, Klein Margit, Bene Ilonka, Bene Juliska, Reményi Lujza, Steigerwald nővérek, Gerő Eiz, Fekete nővérek, Schwarcz Malvin, Csatlós nővérek, Gaál Vilike, Grumáz Mariska, Leopold Frida, Schauer nővérek, Budai Ilonka, Hendl nővérek, Matzkó nővérek, Riehmer nővérek, Zikó Lenke, Stoll nővérek, Czirkál nővérek, Székely Ilonka, Neuländer Franciska, Striffler nővérek, Balajthy Etelka, Kohn Irén, Mittelmann Flóra, Boros nővérek, Baumgartner Irén, Mustát nővérek, Diamant Angyalka, Schanen Elza, Schanen Margit, Meisztróvits nővérek, Kiss Stefike, Flamm Józsa, Petkovits Angyalka, Spielman Irén, Roth Margit, Bauer Paula, Mahler Lenke, Kresz Erzsike, Tipula Lenke, Schuster nővérek, Sármezey nővérek, Biró Margit, Hendl Mariska, Vertán Boriska, Kövér Maca és Klarisz, Morgenstern Lala, Arpád, Hedvig és Ilonka, Pollák Terka, Balla Irén és Boriska, Steinitzer Elza, Kondor Klárka, Preisinger Margit, Kilényi Erzsé, Kopp Erzsé, Kőmives Juliska, Laczay nővérek, Novotny nővérek, Löffler Irma és Margit, Molitorisz nővérek, Szathmáry Sata, Szalay Ilonka, Fábian Margit, Ottenberg nővérek, Probst Böske, Maresch Rózsa, Máday Hermin, Schiffer nővérek, Kabdebó Jozefin, Terényi Iza, Sárga Ilonka stb. stb.

Asszonyok: Marossy Miklósné, Tipula Károlyné, Jánossy Gyözőné, Molnár Györgyné, dr. Kabdebó Jánosné, Schiffer Alajosné, Máday Jánosné, Otovay Józsefné, dr. Singer Jánosné, Matusik Mártonné, Pareán Jánosné, Gásza Béláné, Balla Alajosné, Probst Mihályné, Kilényi Jánosné, Kövér Zsigmondné, Schanen Béláné, Feszler Károlyné, Kolombán Pálné, dr. Steinitzer Pálné, Vannay Gyuláné, dr. Vass Istvánné, Herold Gyuláné, Billich Miklós, báró Exterde Kálmáné, báró Bedeusz Károlyné, Riehmer Jánosné, stb. stb.

(—) A reáliskola majálisa. A reáliskola majálisának rendezősege ezúton is felkéri azokat, akik meghívóra tartanak ugyan számot, de eddig még nem kapták meg meghívójukat, eből igyüket a rendezőségnek hozzák tudomására.

Ujabb merénylet a törvényszéken.

(Székkel megtámadott főtárgyalási elnök.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 31.

A budapesti büntetőbírósnál úgy látszik napirenden van mostanában, hogy a pörösködő felek, vagy a vádlottak az igazságszolgáltatás keretén kívül önmaguk vegyenek elégtételt maguknak. Tegnap egy vádlott, akit becsületsértés vétségéért 20 kor. pénzbüntetésre ítélte el a bíró, félholtra vert egy ellene valló tanut, ma pedig két rovott multu, közveszélyes, kitiltott betörő tolvaj a táblai ítélet kihirdetése közben *székkel támadt rá az elnökre.*

A büntetőtörvényszék első számú főtárgyaló termében ma délelőtt hirdette ki a Cseke Kálmán főtárgyalási elnök vezetésével álló tanács a kir. ítéltáblának ítéletét Jarassán György rovott multu vásári alkusz és Kranduch István ugyancsak rovott multu kovácssegéd előtt. A büntető törvényszék mindkét vádlottat három hónappal ezelőtt betöréses lopásért ítélte el és pedig Jarassánt két évi fegyházra, Kranduchot pedig egy évi börtönre. Ezt az ítéletet indokainál fogva helybenhagyta a kir. ítéltábla, azzal a hozzáadással, hogy mindkét vádlott büntetéséből április hó 29-ig 5 hó kitöltöttnek veendő.

Cseke Kálmán elnök, midőn a tábla ítéletét kihirdette, megkérte a vádlottakat, megnyugszanak-e vagy felebbeznek. Erre Kranduch szólt meg:

— En nem nyugodom meg ebben az igazságtalan ítéletben s kérem azt kikézbenteni nekem, mert a tanuk mást vallottak, mint ami a jegyzőkönyvbe felvétellett.

Elnök: Hogy mernek maguk igazságtalan ítéletről beszélni, hiszen mindketten rovott multu emberek? Maguk miatt ma-holnap már tisztességes ember az utcára sem mer kimeni, annyira veszélyeztetik a közbiztonsági állapotokat.

Kranduch erre éktelen káromkodásba tört ki, s mielőtt a kísérő börtönőr megátolhatta volna, *felkapott egy széket s azt teljes erővel az elnöki emelvény felé hajította.* A nehéz széket azonban a korlát felfogta. A nagy erővel dobott szék Brand Arnold dr. jegyzőt a karjára megsértette. Kranduch példáján felbuzdult a hirhedt verekedő természetű Jarassán György is, s ő is egy felkapott széket dobott, amelyet előbb feje fölött a levegőben erősen megcsóvál. Eközben mindkét vádlott valósággal dühöngött s éktelen káromkodással szidta Cseke elnököt s az ítélő tanács tagjait Czekeliusz Marcell és Adám Arpád dr. bírákat.

Hiába parancsolta Cseke elnök és Molnár dr. ügyész a börtönőröknek, fogják meg a dühöngő embert, ezek helyként lökték el maguktól az öröket. Ekkor az újságírók padsorában ülő Roth Sándor dr. ügyvéd átugorva a korlátot, a bírói tanácskozó termen keresztül a folyosóra rohant s segélyért kiáltott. A tágas folyosókra nyomban összeverődött mintegy száz főnyi tömeg. Ezek között volt 8 honvéd zenész is, akik a második emeleti folyosóról rohantak le. Mikor leértek, látva a veszedelmet, a szorongatott helyzetben levő három börtönőr segélyére siettek. Vad dulakodás támadt erre a katonák, börtönőrök és a két dühöngő rab között, akiket közel 5—6 percig tartó harc után a markos katonák megfékeztek. Ezen munká-

jukban már segélyükre voltak az elősiető börtönőrök is.

A megfészegetett rabokat ezután bevitték a fogházba. Cseke elnök sápadtan vonult vissza bírósáival a tanácskozó terembe, ahová Molnár dr. ügyész is bement s bejelentette, hogy utasítás: adott a két rabnak megvasalására s újból elővezetésére, mert az előbb lefolyt cselekményükért a büntető perrendtartás 333. § a alapján nyomban vádat emel ellenük hatóság elleni erőszak büntette címén.

Jarazsánt és Kranduchot újból felhozták a fogházból, de most már megvasalva s megkezdődött az újabb tárgyalás. Molnár ügyész bejelentette, hogy joga van neki a főtárgyalás folyamán elkövetett ezen újabb s a btk. 165. §-ba ütköző hatóság elleni erőszak büntetést nyomban vádat emelni s elítéltetést kérni.

Elnök a két vádlottat előszóltotta. Ezek hallani sem akartak az újabb vádról, s egyre azt bangoztatták, hogy őket igazságtalanul ítélték el s védőt kértek. Elnök védőkül dr. Kis Ferenc és dr. Kun Tibor ügyvédekkel rendelt ki, akik kérték az ügynek a vizsgálóbíróhoz leendő áttételét. A bíróság ezt a kérelmet elutasította s a védelem előterjesztése után a két dühöngő vádlottat hatóság elleni erőszak büntetéseért egy egy évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, a vádlottak és védők pedig felmentésért felebbezték. Ítélet kihirdetése után a két szitkozódó rabot visszavitték a fogházba.

Földbirtokos szuronyok között.

(Elővezetés terhe alatt . . .)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

A világi járásnak májól fogva két szomorú nevezetessége van. Az egyik, hogy itt van Világos; a másiknak a története alább következik.

Akinek valaha kihágási, vagy bűnygyben dolga volt a hatóságokkal, akár mint panaszos, akár mint vádlott, akár mint tanu, közelebbi ismeretséget köthetett azzal a kis kék cédulával, amelyen hivatalos szárazsággal invitálják az embert a megjelenésre, különbeni elővezetés terhe alatt.

Egyik aradi földbirtokos, ezekkel a kék cédulákkal alapos ismeretséget kötött. Az illető tudniillik kiváló előszeretettel pereskedett, és őszinte örömmel ragadott meg minden alkalmat, hogy e szenvedélyét kielégíthesse. Néhány hete azután kapott egyet a fent körülírt kékekből; miután azonban a szóbanforgó perben, illetve kihágási eljárásban ő játszott a szenvedő alany szerepét, cseppet sem sietett elget tenni a barátságos, de elővezetés terhe alatti meghívásnak. Az első meghívást a második, majd a harmadik követte, és ő még mindig nem jelent meg. A meghívó a szolgabírótól eredt, és miután a szolgabírák rendszeren jó lábon állanak a földbirtokosokkal, a mi emberünk úgy gondo kozott, hogy nem sürgős a dolog.

A törvény azonban a legföldbirtokosabb emberrel szemben is csak törvény. Erre vezethető vissza, hogy ma négy csendőr, két ló és egy kocsi jelent meg a földbirtokos kastélya előtt. A csendőrök a kocsiban ültek, a lovak pedig húzták a kocsit. A kastélyhoz érve azonban megváltozott a helyzet; a lovak megálltak, a csendőrök pedig kiszállván, be-zörgettek a kapun. Az eléjük siető inastól pedig a földbirtokos után tudakozódtak, aki csakhamar elő is jött.

— Mit akarnak? — kérdezte.

— A törvény nevében felszólítom Önt, hogy kövessen! — felelt az egyik csendőr.

A földbirtokos opponálni akart, de a csendőr egy kék cédulát rántott elő. A kék cédulán pedig a szolgabíró rendelkezése állott, amely szerint „miután panaszlott többszöri, elővezetés terhe alatti idézésre sem jelent meg, elővezetése ezennel elrendeltetik.”

A peres ügyekben nagy praxissal bíró földesur belátta, hogy minden opposzió hiabavaló. Felült tehát a csendőrök kocsjára. A helyzet pompás volt; elől ment a két ló, hátrább ült két szuronyos csendőr, hátuk mögött a földbirtokos, és végül az ő háta mögött megint két csendőr. Így vonultak át a községen, amelynek lakossága nagy gyönyörűséggel nézte a ritka menetet. A Fundusok ura pedig fe szengve ült a szuronyok között.

Ez a világi járás második szomorú nevezetese vége.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Dráma a tenger fenekén, színmű.
Csütörtök: Délután: Szép Meluzina, bohózat. Este: Asszonyregement, operette.
Péntek: Asszonyregement, operette.
Szombat: Asszonyregement, operette.

* Dráma a tenger alatt. Ha szabad a kritikus pápszeme alatt gyengéd reminiscenciákról beszélni, a mai bemutató pompás alkalmat adhat gyermekkori visszaemlékezésekre. Dráma a tenger alatt! A L'Ambign színház kasszadarabja! Csekély 28 esztendeje került színre a L'Ambign-ben, amely a párisi külvárosi színházaknak a cabaretek színvonalán nem sokkal felül álló típusa. Azóta megjárta Tolnát, Beranyát, több rendbeli háborzongást okozva a gyöngébb idegzetűeknek. Nyári szempontból azonban igen jó darab. Van benne hajóégés és elsüllyedés, intrika, szerelem, gazság, tengerfenék, korall, csiga, polyp, hal, hajófedélzet és költői igazságszolgáltatás: szóval minden, amit egy nyári darabtól meglehet kívánni. A kar személyzet tagjai matróruhában domborítanak. A tengerfenéki jelenetnél andalítcan szól a zene, azt a téves hitet kelteve, hogy a tenger fenekén mindennapos a muzsikálás. (A gyöngébbek kedvéért megjegyezzük, hogy a dolog nem áll így.) Egy szó mint száz: a darab fényesen beütött és a legteljesebb sikerről referálhatunk. A szereplők közül Csigaházy Etel volt a legjobb. A többiek közt Aranyosi Janka, Bónis és Ternyei játszottak jól. Ligeti igen rosszul maszkírozva jelent meg, de azért sok kacagásra adott okot, s egy ízben nyíltszínen is megtapsolták. Csupán a rettenetesen hosszú felvonásokközök ellen lehetne kifogást felhozni, ami azonban nem változtat azon, hogy a pazarul kiállított és igazán látványosságzámba menő darab még valószínűleg sokszor fogja a közönséget a színházba vonzani. (h.)

* Asszonyregement. Csütörtökön az Asszonyregement premiérével avatódik fel tulajdonképpen a nyári szezon, melynek ez lesz az első jelentősebb eseménye. A darabot Makón is előadták már, ahol nagy sikere volt. A szereplők, akik a tűzpróbát tehát már kiállították, holnap még jelmezes főpróbát tartanak a darabból, hogy így teljes készültséggel induljanak a premiér elé. A fő női szerepet, mint említettük, Zilahyné játssza.

Németh püspök elutazása.

(Társas ebéd és bucsuzás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 31.

Németh József csanádegyházmegyei főszentelt püspök mabe fejezte aradi bérmálásainak so rozatát és még ma délután vissz utazott Temesvárra. A püspök Aradon időzése alatt a szeretetnek és ragaszkodásnak megannyi jelével találkozott: viszont az aradiakat végtelenül lelkesen érintette, hogy az illusztris egyházfő, valahányszor a vallásos érzések ápolását hangoztatta, sohase mulasztotta el, hogy azzal kapcsolatosan a hazafiságnak tartozó kötelességekről is megemlékezzék.

Ma délben a minorita rendház refektóriumában társas ebéd volt Németh püspök tiszteletére, amelyen a katolikus hívők több tekintélyes embere is részt vett.

Az ebéd során Mülek Lajos dr. mondta az első felkőszöntőt Németh püspökre, mint akit a

hit ápolása mellett kitűnő hazafiságnak ismert meg Arad város.

Németh püspök válaszában szép szavakkal szölt az egyház és haza iránt való kötelességekről s kívánta, hogy tevékenysége, amelyet itt folytatott, mindakettőre áldást hozó legyen.

Csák Cirjék dr. az aradi hívőknek az egyházmegye iránt való szeretetét, hűségét és odaadó bizalmát jellemezte, s megköszönte a figyelmet és fáradságot, amelyet e bérmálással Arad római katolikus híveivel szemben gyakoroltak; kérte, hogy a jövőben ugyanezzel a szeretettel és jóindulattal vegye körül az egyházmegye Arad polgárságát.

Németh püspök erre is válaszolt, majd Kovács Vince, mint a most megbérmáltak egyikének apja, köszöntötte az egyházfőt. Megindító szavakkal szölt a püspök szívjoságáról, majd megemlítette, hogy huszonkilenc év előtt, a mikor Németh püspök először járt bérmálni Aradon, őt bérmálta meg, s most, huszonkilenc év után gyermekét részesíti a hitben való megerősítésben. Ne okozzon a püspöknek, — folytatta, — szívében keserűséget, hogy a kormányzó hatalom és azok, a kiket illet, nem jutalmazták oly méltósággal az ő munkásságát, mint a hogy megérdemelte, a hívek szeretete kárpótolja érte. Mint epizódot említi meg, hogy huszonkilenc év előtt, a mikor őt bérmálta, a reverenda szárnyai mellett magyar atillát viselt. Ez jellemzi őt; nem fitogtatja a hazafiságot, hanem szívében érzi s a hittel együtt apostolként hirdeti.

Németh püspök meghatottan emelkedett harmadszor is szóláshoz. Boldognak érzi magát, hogy annyi év után ismét Arad város szívéhez közel lehetett. Arad — ugymond — a hazafiság Golgotája, a ki átérzi a Golgota jelentőségét, kívánja, hogy a milyen kegyelettel őrzi Arad ennek emlékét, oly érzésekkel viseltessék a hit iránt is. Isten áldását kéri Arad városára, s kívánja, hogy Arad a hazafias és vallásos érzésnek a jövőben is, ne csak Golgotája, de feltámadása is legyen!

A beszéd lelkes, valósággal átszellemült hatást keltett s a hazafias püspököt hosszasan éljenezték.

A bucsuzás ünnepies formában történt. A katolikusok vezetői a váresházánál gyülekeztek, s a minorita rendház refektóriumában keresték fel Németh püspököt.

A tisztelgők sorában voltak: Barabás Béla orsz. képviselő, Varjassy Lajos polgármester-helyettes, Reicher Karoly főügyész, Kádas Kálmán főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, Kristyó János kereskedelmi és iparkamarai elnök, Fetter Géza főfelügyelő, Mülek Lajos dr., Domány József, Marschall Lajos dr., Edvi Illés László, Széll Ernő postafőnök, Krausz József postafelügyelő, Kovács Vince, az aradi ipartestület küldöttsége Berán Antal elnök és Kiss Ferenc tikkár vezetésével, Almási T. Pál, Nachtnebel Gyula megyei árvészéki elnök, Magyari Ferenc, Millig József, Mittner József, Steigerwald Alajos, Burián János főgimnáziumi igazgató és még többen a rendház és a papság részéről: Supka Béla házfőnök, Allersdorfer Julián tábortelkielész és az áldozárok.

Németh püspök Csák A. Cirjék rendfőnök kíséretében jött le a refektóriumba, a hol Varjassy Lajos bemutatta neki a megjelenteket, a kikkel a püspök néhány barátságos szót váltott. Majd a templomon áthaladva, annak főbejáratán hagyta el a rendházat, kísérelével egyetemben kocsira ült és a vonathoz hajtatott.

A vasuti állomáson megjelent Urbán Iván főispán is, és szívós szavakban bucsuzott el a püspöktől. Kristyó János családja diszes fehér rózsákból kötött csokorral lepte meg a távozó egyházfőt.

Öt perccel a vonat elindulása előtt Varjassy

Lajos polgármester rövid beszéddel mondott el a város nevében Németh püspöktől.

— A mily örömmel és tisztelettel fogadtuk Méltóságodat, ugymond, ép oly lájós érzés vesz rajtunk erőt most, hogy eltávozik. Mindnyájan tudjuk, hogy itt való megjelenése nemcsak a hitben és erkölcsben, hanem felekezeti különbség nélkül, a felebaráti szeretetben való megerősödést, a békés jó egyetértésnek, a hazafias érzésnek fejlesztését eredményezte. Kérjük, méltóztassék jóindulatát Aradváros kulturális és hazafias céljai iránt a jövőben is megtartani; méltóztassék a megyés püspököknek átadni üdvözlötünket. Kívánjuk, hogy Isten méltóságodat a haza és az egyház javára még soká éltesse!

Németh püspök szívélyes szavakkal válaszolt.

— Hiába keresnék szavakat, hogy azokkal szívem igaz érzéseit kifejezzem. Legyenek meggyőződve, hogy lelkemből kívánom; adja az Isten mindazon áldást, melyek a város fölvirágzásához szükségesek. Hivatásomnál és állásomnál fogva nem tehetek egyebet, mint hogy Isten áldását kérjem önökre, kevés ez; de a mikor látom, s itt közvetlenül tapasztalom, hogy itt minden szép és jó iránt lelkesülnek az emberek, akkor szilárdan remélek is a jövőben, és hiszem, hogy azon urak, akinek kezébe a város vezetése le van téve, hivatásuk magasztán fognak állani, és tőlük az új nemzedék is meg fogja érteni, feladata komolyságát s a város emelkedni fog. Az érzéseket, amelvek itt időzésem alatt gyökeret vertek szívemben, mindig ápolni fogom. Isten áldja meg Arad városát. (Eljenzés).

A püspök ezután kíséreléssel Pacha Agost püspöki titkárral együtt a vasutra szállott s Temesvárra utazott. Megújult az éljenzés, mikor a püspököt vivő vonat megindult.

HIREK.

— A konopisti keresztelő. Csehországnak egyik regényes fekvésű kastélyában ma igen fontos esemény folyt le. Ma kapott nevet a kereszttségben *Ferenc Ferdinánd* főherceg és *Hohenberg Zsófia* hercegnő újszülött fia, aki talán valaha nagy szerepet fog játszani a történelemben. A fiu *Ernö Alfons* nevet nyert a kereszttségben, a keresztapa *Caserta* gróf volt.

— Altábornagy, mint bérmaapa. A ma befejezett bérmaapásoknak érdekes vendége volt, egy vezérőrnagy, akit Aradon ért az altábornagy kinevezés, egy magas kitüntetéssel kapcsolatban. Az illető magas állású katona: *Wavra Manó*, a péterváradai vár volt parancsnoka. *Fetter Géza* aradi Máv. főfelügyelő fiának bérmaapaságát vállalta magához. Kettejük barátsága még az időből való, a mikor *Fetter* a magyar-galiciai vasut építési munkálatait vezette s e célból *Przemyslben* tartózkodott; *Wavra* pedig ugyanakkor hadmérnök-kari százados volt. A barátság főnmaradt közöttük, s *Wavra*, aki azóta vezérőrnagy lett, örömmel vállalta el a bérmaapaságot; s annak kedvéért lejött Aradra Bécsből, a hol március óta lakik, a mikor nyugdíjazását kérte. Aradon kapta a sürgőnyt, hogy a király, nyugdíjazás iránti kérelmét elfogadva, neki ad honores az altábornagy rangot adományozza és a *vaskorona-rend harmadik osztályával* tünteti ki. A vezérőrnagynak jött vendég másnap mint altábornagy járt itt, s a kis *Fetter*-fin, aki bérmaapaul egy méltóságos urat vár, — *excellenciás* bácsit kapott. Ez mindenesetre egyik legérdekesebb epizódja volt a bérma- napoknak.

— Árjetés az ujaradi révátelésre. Ma délelőtt tíz órakor járt le az *Arad és Ujarad* közötti révátelési jogra hirdetett pályázat. Miután igen sok pályázó adta be kérvényét, a pénzügyigazgatóság úgy határozott, hogy a döntést a pénzügyminiszteriumra bizza, s e célból az összes kérvényeket sürgős elintézés végett még ma felküldte a miniszteriumba.

— Felfüggesztett és áthelyezett vasutasok. *Setankovics* Miklós, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetője a vasuti sztrájkból kifolyólag ma *Szolnokon felfüggesztett 21 mozdonyvezetőt*, hat vasuti alkalmazottat pedig áthelyezett más állomásokra. *Sáfáry* szolnoki vizsgálóbíró, az aradi üzletvezetőség főjelentése alapján 92 vasuti alkalmazott ellen folytatott vizsgálatot. A nyomozás tartama alatt az üzletvezetőség részéről *Szcerboussky* titkár és *Mészáros* hivatalnok fegyelmi eljárást indítottak a megvádolt vasutasok ellen. Ennek eredményeképp az üzletvezető ma felfüggesztette *Magyary Vilmos*, *Porderka János*, *Virág József*, *Telek Lajos*, *Erdőy Béla*, *Szendrey Albin*, *Pásztli János*, *Molnár József*, *Kovács Sándor*, *Kertész János*, *Boszó János*, *Boros Béla*, *Beleznai László*, *Hoffmann Vencel*, *Nagy Jenő*, *Bacskor Antal*, *Nemes Gyula*, *Lovag Lajos*, *Bede Mihály*, *Szilvássy László*, *Magóczy Ferenc* mozdonyvezetőket. Áthelyezték: *Biedermann* Rezső mérnököt Temesvárra, *Hostyák* segédmérnököt B. Bródra, *Kenner* mérnököt Piskire, *Kele* József számíttat Piskire, *Pető* iroda-áltisztet Mezőtúrta, *Schwarcz* József kalauzt Kolozsvárra.

— A motoros kocsikról. A *P. H.* mai számában olvassuk a következő hírt: Mikor az *Aradi és csanádi egyesült vasutak* igazgatósága az a tervvel kezdett foglalkozni, hogy vonalain a személyforgalmat motorkocsikkal bonyolítja le, a magyar államvasutak korifeusai gunyosan mosolyogtak s olyan pénzről beszéltek, amelyet az ablakon dobálnak ki. Később, mikor az aradi vasut egyik vonalszakaszán a motorkocsi már megkezdte útját, a vasuti szakértők kétségbeesett vállalkozásnak minősítették. Eközben természetesen a nagy vasutak is kísérleteztek itt-ott, de a kísérletekre vonatkozó jelentések rosszul hangzottak. A motorkocsi használatát azért is kivitethetlenné tartották, mert a gép olykor-olykor fölmondja a szolgálatot s az elakadt motorkocsikat gőzmozdorynyal kell vissza vagy tovább vontatni. Egyszóval a kis motorkocsiknak a nagyképp szakértő táborában igen sok ellensége akadt s ez a tábor tücsköt-bogarat fölhozott ellene. Ennek volt a következménye az, hogy a motorkocsi csakis az aradi és csanádi vasutak vonalain jártak, noha égető szükség volt arra, hogy a helyi érdekű vonalakon ilyen kocsikkal csinálják meg a forgalmat. Ugy látszik azonban, hogy szakértő vasutas bácsik addig addig bizonygatták a motorkocsi használatlanságát, amíg a kereskedelmi miniszter annak ellenkezőjéről győződött meg. Erre vall leginkább *Hieronyminak* ma tett azon kijelentése, hogy személyszállító motorkocsikat helyez forgalomba, amelyek néhány esztendő alatt az egész országban átveszik az uralmat, messze tulszárnyalva a ma még divatos, de mihamar ósdivá váló döcögő személyvonatokat, amelyek a vicinális vonalakon gárázdálkodnak.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután teljes ülést tartott *Kristyóry* János elnöke alatt. Az ülésnek bőséges volt a napirendje, de a tárgyalás ügyek között nem igen volt általánosabb jelentőségű. Egész sereg piaci helypénzdijszabályzat véleményezésével kellett a kamarának foglalkoznia, majd újból kéményseprési ügyek tárgyalása került sorra. Ezek közt a csanádmegyei kéményseprő szá-

bályrendeletnek nagy csomóra gyűlt aktáival végzett a kamara akkép, hogy az újból módosítandó szabályrendeletbe felveendő elveket megállapította. Több kihágási ügyben is véleményét adott a teljes ülés, mely számos kamarai felterjesztés pártolását határozta el.

— Az aradi mérnökegylet Szegeden. Az aradi mérnök és építész egylet folyó hó 8-án tanulmányi kirándulást rendez Szegedre, az ott építés alatt álló és 1000 köbméter viz befogadására képes Hennebique-vasbeton-szerkezetű viztorony építési munkálatainak megtekintése céljából. Az 50 méter magas viztorony tervezője *Zielinszky Szilárd* dr. műegyetemi tanár is részt vesz a kiránduláson és készséggel fog az érdeklődőknek a helyszínen e korszakalkító építési módszerre nézve felvilágosítással szolgálni. A résztvevők részére a csanádi vasutak áldozatkész igazgatósága szabadjegyeket engedélyezett. Szegeden a városi mérnöki hivatal vállalta magára a kirándulás rendezését. Az egylet ez uton is kéri tagjait, hogy az egylet helyiségében kitett aláírási ívet legkésőbb folyó hó 6-áig írják alá, hogy a rendezőség a résztvevők számára előzetes tudomással bírjon és a szabadjegyek kiállítására halasztást ne szenvedjen.

— Letartóztatott ügyvéd. A budapesti kir. büntetőtörvényszék vizsgálóbírójának megkeresésére a rendőrség újból letartóztatta dr. *Grün* Edét, aki ellen tudvalevőleg több bűnügy van folyamatban s aki, hogy büntetését kikerülje, szökési előkészületeket tett. Átkísérték az ügyészség fogházába.

— Tűzek Aradmegyében. A mai napon két Aradmegyei községben nagyobb tűz ütött ki, amely több embert a nyomorba döntött. A tűzesetek okát nem lehetett kideríteni, de mivel a nagy szárazság folytán a kiszáradt, gyúlékony anyagok a legkisebb szikrától is lángra kaphatnak, valószínű, hogy mind a két esetnek vigyázatlanság az oka. *Cserméről* jelentik, hogy ma délelőtt tűz ütött ki a községben. Oriási szél dühöngött, úgy, hogy a tűzoltóság a falu népével egyesülten három órai erős munka után is csak lokalizálni bírta a dühöngő elemet. Ekkorra azonban már négy ház leégett. Tulajdonosaik a legnagyobb nyomorban maradtak. *Szentleányfalván* ugyancsak a délelőtt folyamán kigyult *Szűcs Péter* aradi fuvaros háza, amely a mellette levő házzal együtt porig égett. A kár több ezer koronára rug; biztosítva csak az egyik ház volt. Izgalmas jelenet volt, amint *Karlik* József tanító, észrevéve, hogy az egyik házban lakó *László* Ferencné a szobában rekedt, élete veszélyeztetésével bemászott az ablakon át és a roskadozó tetőjű, égő házból kimentette a földelő nőt. A bátor életmentőt megéljenzették.

— A budapesti pék-hecc. A budapesti péksegédek egyesületét, mint Budapestről táviratozzák, a belügyminiszter ma felfüggesztette működésétől.

— Letartóztatott kereskedő. Nagyikindáról táviratozzák, hogy *Blau* Lipót kézműárkereskedőt, aki 120,000 korona passzívával fizetésképtelenné vált s aki az áruit elzálogosította, ma letartóztatták.

— Vasuti munkások öröme. *Ruttkáról* jelenti a táviró: A *kassa-oderbergi* vasut igazgatósága a vasuti munkások járandóságát 25 százalékkal felemelte. Az áltiszték addig, míg fizetésük rendeztetni fog, megfelelő fizetéspótlékot kapnak.

— Meteor az időjárásról. Meteor újabban a következőket jelenti: Majus hava, miként jeleztem, átlagban száraznak, melegnek vált be. A fenyegető fagy elmaradt és hűvösebb esőzés állott be úgy a 8, mint a 14. és 22-iki csomópontok hatáskörében, amely két utóbbi közül a felvidéken gyenge fagyot is észleltek.

Junius hó csomópontjai: 4, 5, 6, 9, 12, 13, 17, 19, 20, 27-re esnek. 4-től 9-ig hűvös, esős, 12-től 17-ig meleg, de lehetnek jeges, vagy zivataros esők is. A 19-ik erős jellegű csomópont viharos, vagy csapadékos jelleggel, a melynek hatása után állandóbb idő várható. A 27-iki azonban újra hűvös, esős jelleggel.

— **Hetvenkétéves öngyilkos.** *Stiefmayer* Mihály, hetvenkét esztendő aradi napszámos ma délből a birkásdűlőn keresztül folyó élővízcsatorna mellett levő fűzfák egyikére felakasztotta magát. Az öreg embert az keserítette el ennyire, hogy egyik közelfekvő uradalomban, ahol *öven esztendeig becsületesen szolgált, elbocsájtották*, mert már előregedett és nem vehették hasznát. Emiatt a méltánytalanság miatt *Stiefmayer* állandóan nyomorkodott. Ma déltájban azután azt mondta a feleségének, hogy elmegy egy kicsit kapálni; az asszony vele akart menni, de ő azzal utasította el:

— Maradj csak itthon, mindjárt jövök!

A rendőrség részéről *Rimanóczy* Zsigmond ügyeletes rendőrtiszt és *Brück* Gyula dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínére. Miután konstataáltak, hogy a szegény már meghalt, a holttestet az alsó temető halottisházába szállították. Az öreg ember Mihály-utca 71. számú házában lakó feleségét is értesítették a szomorú esetről.

— **Az amerikai flotta Fiumében.** Fiuméből jelentik: Az amerikai flotta a nyár folyamán több európai kikötőt meglátogat. A flotta Fiumében is három napot fog tölteni.

— **Merénylet egy tengerészeti felügyelő ellen.** *Triesztből* táviratozzák: A tengerészet egyik felügyelője a napokban megtekintett egy készülő hajógépet, a mikor egy hatalmas vasgerenda repült feléje, melyet valószínűleg munkások akartak a felügyelőre ejteni. A vasgerenda célt tévesztett. A hajógyár főnöke felszólította a munkásokat, hogy kérjenek bocsánatot küldöttségileg. A munkások azonban vonakodtak, de megígérték, hogy maguk között kinyomozzák a tettést. Az igazgató büntetésből bezárta a gyár illető osztályát, melyben a merénylet történt.

— **A párisi patkányok.** Párisban egyre nagyobb bajként erzik a patkányok elszaporodását és a mióta felfedezték, hogy a patkányok a pestist terjesztik, a városi közigazgatás részéről nagy előkészületeket tesznek, hogy a csatornák és pincék e veszedelmes lakóit egész Páris területén kiirtsák. A városi egészségügyi hivatal dr. *Thierryt* küldte ki, hogy a patkánykérdést megvizsgálja és javaslatokat tegyen. Dr. *Thierry* legközelebb referálni fog vizsgálódásai eredményéről, a „*Temps*” azonban addig is egyetmást közöl belőle. A patkányokat ez előtt mintegy kétszáz évvel hozták át Indiából Európába, hol az összes nagyobb városokban befészkeltek magukat. A csatornázás óta, mivel a csatornában találnak legkényelmesebb tanyát, a patkányok Párisban rendkívül elszaporodtak, annál inkább, mert a vásárcsarnokban elegendő táplálékot találnak. Amikor a kiállítás földmunkálatait megkezdtek, a szomszédos házakat valósággal ellepték a patkányok és még új házakban, pl. a Concordia-híd közelében annyira hemzsegnék, hogy a lakók nem merik gyermekeiket felügyelet nélkül a kertbe vagy az udvarra leereszteni. A vásárcsarnokokban a patkányok annyira elszaporodtak, hogy az irtási kísérleteket, melyeknek nem volt eredménye, teljesen abbagyták. Este, a mikor a kapukat bezárják, a patkányok a vásárcsarnokokban szabadon garázdálkodnak. Atrágnak a legvastagabb ládákat, kifurják a falakat, sőt a gáz- és vízvezetési csöveket is megrongálják. Kiirtásukra persze minden eszközt felhasználtak. A párisi vásárcsarnokok összes alkalmazottai sok macskát tartanak. Ezeknek a macskáknak az lett volna a feladata, hogy a patkányokat kipusztítsák, a macskák azonban e helyett a patkányokkal közösen dézsmálták a vásárcsarnokban lévő élelmiszereket, a patkányokat pedig nem bántották. A hadügyminisztérium élelmiszerraktáiraiban hasonlót tapasztaltak. Ilyen ta-

pasztalatok után a macskákról le kellett mondani, mert sok esetben a macskák még a patkányoknál is kártékonyabbak. Sokkal többet ér a patkányok ellen a mérég. Újabb időben olyan mérget találtak fel, mely a patkányt nemcsak megöli, de holttestét azonnal munifikálja is, úgy, hogy hulláik rothadásából hátrány nem származik. Ezzel a méreggel sok középületben kipusztították a patkányokat, de ott, ahol nagy tömegekben tanyáznak, mint például a vásárcsarnokban, a méreggel sem boldogultak. A csapdák a tömeges irtásra nem alkalmasok. Legjobb eredményeket értek el patkánypusztító kutyákkal, melyeknek a bulldogok, foxterrier kutyák stb. Ezekkel a rendőrprefekturát a patkányoktól teljesen megtisztították és most a csarnokok részére is ilyen rattlereket rendeltek.

— **Az aradi zsidó kórház vízvezetése.** Megírtuk, hogy az aradi *Chebra* kadisa kérvényt adott be a városhoz aziránt, hogy a vízvezetési és csatorna hálózatot terjesszék ki a Vadászúrt-utcába is, hol a zsidó kórháznak a csatornázásra régóta szüksége van. A tanács kiadta a kérvényt a mérnöki hivatalnak, amely most terjesztette be véleményes jelentését, tudatván, hogy a csatornázás útjában semmi akadályt sem lát, annál kevésbbé, mivel az tényleg közérdeke. A csatornázási munkálatokat már legközelebb megkezdik.

— **Sikkasztó adópénztáros.** *Nagyszombatból* táviratozzák: *Radics* János itteni vasuti adópénztáros 20.000 korona elsikkasztása után megszökött és állítólag Amerikába vitorlázott.

— **Öngyilkos alezredes.** *Zárából* táviratozzák: *Schlämmer* Antal nyugalmazott alezredes ma délelőtt hirtelen támadt elmezavarásban agyonlőtte magát. Az öngyilkos alezredes már évek óta súlyos gyomorhajban szenvedett.

— **Meglopott postás.** *Russ* Péter 17 éves, ötvenest születésű legény ma a Nádor-szálló portásától egy ezüst órát, egy értékes furulyát és egy revolvért elloptott. A portás feljelentésére a rendőrség elfogta és letartóztatta a tolvajt, akit átkísértek a kihágási bírósághoz, ahol mint idegen illetőségűt, kiűtötték a városból.

— **A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó nyilatkoztatásunkban az aláírók névsorából a *Rosenblüh H. és Társa* cég tévedésből kimaradt, a mit itt igazítunk helyre.**

— **Nem lesz felszámítva sem a csomagolás, sem a fuvardíj vidékre szóló rendelvényeknél, melyek naponta igen nagy számban érkeznek be Porter Vilmos nagy áruházába Aradon a Szabadság-téren. A vidéki közönség szívesen ajándékozza meg bizalmával Porter Vilmos nagy áruházát, mert meggyőződött már arról, hogy az üzlet ambiciózus vezetője megtesz mindent, amit a vevők érdeke megkíván. Rendkívül dus vásárlók, a legcélszerűbb haszonra kiszámított árak: ez azon két vezérély, melyet Porter Vilmos nagy áruháza követ.**

— **Bérmaajándék legszebb, legizlésebb és legolcsóbb árban kapható óriási nagy választékban *Weinberger* Ferenc jóhírű szolid ékszerészüknél Andrassy tér, Központi szálló épület. Ugyanott egy jó házból való fiu, tanulóknak felvétetik.**

— **Parketta tükörfényes lesz *Vojtek* és *Weisz*-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44**

Meglövdözött bocskor.

(*Behozata törvényszék előtt.*)

— *Az Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, május 31.

Az élet tudvalevőleg a legjobb bohózatcsináló. Ez a szentencia ma ismét beigazolást nyert az aradi törvényszék előtt, mely egy bohózatmának beillő ügyben tartott főtárgyalást.

Soha talán olyan tragikomikus vége nem volt vadászatnak, mint a milyent az elmúlt télen rendezett *Pap* János seprősi tanyai kocsis.

Pap János szenvedélyes vadász volt. Élt-hait a vadászat gyönyöreire is ahol csak szerét tehette, mindenütt igyekezett szenvedélyét ki-elégíteni. A télen egy napszürkület alkalmával hazafelé tartott a tanyára *Pap* János, aki, mint minden orvvadász, magával vitte a fegyverét. *Pap* János révedezve tekintgetett szét a szürkés tájon, melyről a havat már elvitte a nap-

sugár. Egyszer megvillant a szeme. Sokat adott arra, hogy jó szeme van s most is megőrült, hogy jó méssziről meglátja a nyulat. Látta, hogy két tapasztalatlan, de annál frisebb husu süldőnyul mozog feléje. Észre vette, hogy hol az egyik, hol a másik marad hátra, de ezt úgy magyarázta, hogy játszanak a süldők. *Pap* János — félve, hogy a két süldőt elszalasztja, — nem is engedte közelébe jönni a nyulakat, hanem egy pillanat alatt felkapta a puskáját, célzott és lőtt.

A derék lövés bizonyára talált, mert vészes jajgatás hangzott fel a nyomában. *Pap* János, aki nem tudta megérteni, hogy a lepuskázott süldő nyulak mért adnak emberi hangokat, odaszaladt és akkor vette észre, hogy kicsoda végzetes tévedésnek volt az áldozata. A két nyul ugyanis nem nyul, hanem bocskor volt, a melyben pedig, az ordításból kivehetőleg, emberi láb melededett. *Pap* János lassanként arra a fájdalmas tudatra ébredt, hogy ő nem nyulat, hanem egy embert lőtt meg, s pedig, mint aztán meggyőződött róla, *Flórián* seprősi lakost, legjobb barátjai egyikét. A végzetes tévedés úgy történt, hogy *Flórián* hatalmas, földig érő subába volt burkolva, melynek körvonalai teljesen beleveszték a hasonló színű háttérbe, s a szegény vadász az egész emberből egyebet nem látott, mint a két fekete bocskort, melyeket azonban vesztére süldő nyulaknak nézett. *Flórián* több mint tíz napig ápolgatta a löserét okozta sebeket.

Az ügy ma került az aradi törvényszék elé, ahol *Pap* Jánost a *Fábián* Lajos elnöklete alatt ítélkező tanács gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért tizenöt korona pénzbüntetésre ítélte. Minthogy az elítélt fizetni nem tudott, a pénzbüntetés helyett két napi fogházat kapott, melyet azonnal megkezdett.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1904. évi június hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

1. A polgármester május havi jelentése. 2. A m. kir. belügyminiszter intézvénye az állami gyermekmenhely céljaira átengedett telek és évi segély iránt hozott 15675/330—1902 számú közgyűlési határozat módosítása iránt. 3. A m. kir. földművelésügyi miniszter intézvénye az ó bodrogai ut folytatását képező utvonallé kiépítéséhez szükséges földterület átengedése iránt. 4. Az Aradvidéki Tornaegyesület kérvénye ingyen telek átengedése iránt. 5. Esztergomvármegye törvényhatósági bizottságának átirata a bortermelőknél a boritaladó és fogyasztási adópótlék alóli felmentése tárgyában. 6. Az országos irodalmi szövetség megkeresése az egylet tagjainak sorába való belépés tárgyában.

NAPIREND.

Junius 1. Szerda. Róm. kath. naptár: Pamphil vértanú. — Protestáns naptár: Pamphil vértanú. — Görög-keleti naptár (május 19.): Patrik és társa. — A nap kél 3 óra 52 perccor, nyugszik 7 óra 32 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemúzeum helyisége mellett illesztetrem.

Időjelzés. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, semmi, vagy kevés csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 31. —

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilo, rammon felül sulyban 116—118 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 115—117 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 114—115 fillérig.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Árad, május 31.

Tartós száraz időjárásban a vetések, amelyek csak közép magasságot értek el, szép zöld színűek. A rövid száron rövid, de egészséges kalászkok vannak már tejbé fejlődve, ami arra enged következtetni, hogy mégsebb veszett el minden, a hűvös éjjelek igen sokat segítenek a termés megmentésén.

A tengerit, ahol van, kapálják, sok helyen maradt kopár a termő föld, ami gazdasági életünkre nagy kárt hoz.

A hetipiacon vízi molnáraink kapkodják össze a csekély 800 mm. búzát, míg a 200 mm. tengerit napi fogyasztók vásárolják meg.

Mal gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Búza I-ső minőségű 8.20—8.50.

Búza közép 7.80—8.00.

Tengeri 5.00—5.20.

Rozs névleges jegyzés 5.80—6.00.

Arpa névleges jegyzés 5.80—5.40.

Zab névleges jegyzés 5.20—5.30.

Írányzat tartós szilárd.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 31.

Delitőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Szilárd iránnyal mellett 17,000 métermázsa került forgalomba 10, közben 15 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonák közül rozs és zab 5 fillérrel drágább. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin változatlan, Páris 5 magasabb.

Zárhat 12 órakor:

Búza májusra	...	...
Búza októberre	9.16—9.17	9.17
Rozs októberre	6.90—6.91	6.91
Zab májusra	5.59—5.60	5.60
Zab októberre	5.80—5.81	5.81
Tengeri májusra	5.57—5.58	5.58
Tengeri júliusra	5.29—5.30	5.30
Repcse augusztusra	10.70—10.80	10.80

Zárhat 5 órakor:

Búza májusra	...	...
Búza októberre	9.15—9.17	9.17
Rozs októberre	6.85—6.86	6.86
Zab májusra	5.77—5.78	5.78
Zab októberre	5.80—5.81	5.81
Tengeri májusra	5.59—5.60	5.60
Tengeri júliusra	5.28—5.29	5.29
Repcse augusztusra	10.70—10.80	10.80

Zárhat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	640.50
Magyar hitelrészvény	747.—
Leszámitolóbank részvény	451.—
Rima-Murányi vasmű részvény	488.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	635.50
Közuti vasut	575.—
Városi villamos vasut részvény	330.50

Szeszüzlet.

— Május 31. —

Mai jegyzéseink: Kész árú nagyban nyers szesz 149 korona, kicsinyben 152 korona; finomított szesz nagyban 152 korona, kicsinyben 154 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szállított mosók 12.80—13.— korona mmázsanként.

CSARNOK.

Ellentétek.

Irtá: Tutsekne-Bexhelt Lilly.

(Folytatás.)

Hónapok múltán váratlan, szomorú hírvivta haza a leányt. Az édes anyja meghült, beteg lett és meghalt. A többiek szerint Ella szörnyű cselekedete vitte sirba szegényt. A tisztas, nyugalmas életben megőszült asszony nem bírta elviselni a szegényt, hogy a leánya, aki nem is volt rászorulva, állást foglalt és magánosan él. A kisvárosi asszonyok egyre soppantottak rajta, hogy az ilyesmi mindig rosszul végződik, kár megengedni és szorgosan kiatták, fel az őseik, nem volt-e a családban valami kétes hírű kalandos asszony, akinek a vérért Ella örökölte?

Domokos Pál gyászrubákat csináltatott a hugainak, elsőrangú temetést rendelt. De Ellának nem engedte meg, hogy megcsókolja a kezét. Nyilván ő is úgy vélekedett, mint az asszonyok.

Szerencsére, Piroska ekkor mennyasszony volt már és Jenő is letette az éritségét a múlt hónapban.

Pali bácsi teljhatalmulag intézkedett. Hat hét elteltével férjhez adta a leányt, mert igen természetes, hogy mennyasszony nem maradhat anyai felügyelet nélkül. Jenőt pedig magához hívatta.

— Te vagy a férfi, — mondta neki keményen, s a fiúnak most sehogyse tetszett ez a megtisztelő bevezetés. Eddig mindig bizonyos előjogokat jelentett ez a sokszor hallott tény az édes anya részéről: de ezuttal mintha valami felelősségteljes utóíze lett volna a savanyu mondanak. Pali bácsi rendületlenül folytatta:

— Te felmegy a jogra. Ügyvéd leszel. Magad fogod megkeresni a pénzt, amiből megélsz. Elveim ellen van, hogy támogassalak. A félinak minden körülmények közt boldogulni kell. — Rövid szünetet tartott, mintha valami kellemetlen tárgytól huzódznék. — Azonfelül kötelességed lesz eltévelyedett testvéredről gondoskodni.

Ellát értette, akit Jenő most már kétségkívül gyámolítani fog.

A fiu ezeket a kilátásokat meglehetősen kellemetleneknek találta. Ő azt remélte, valami nagyobb összeget fog kapni gazdag nagybátyjától és állandó segélyt. Nem lesz semmi gondja, mint eddig. De a születésétől fogva belé nevelt tisztelet és vak engedelmisség nem engedte, hogy ellenvetéseket kockáztasson meg. Némán meghajtoita magát.

Pali bácsi pedig meg volt győződve róla, hogy ő most jót tett Ellával, noha az a leány nem érdemelte meg.

Az ő életmódjában nem állt be semmi különös változás. Sógornője helyett most a hugát, Piroskát látogatta meg mindennap és ott is a régi hódoló tisztelettel fogadták. Hiszen Piroska férje is feltétlenül átvette a családi hagyományokat.

Ella az utolsó hónapokban már nem volt olyan elhagyatott Budapesten. Egyik tanítónő kollegája utján orvosnőkkel, egyetemi hallgatónőkkel, írónőkkel ismerkedett meg, látta a feministák forrongó mozgalmait, hallotta az új jel-szavakat és lelkesült értük. Elhatározta, hogy ő is az egyetemre fog járni. Tanári oklevelet szerez magának. Lázasan tanult, mikor az édesanyja haláláról érkezett a hír. Becsvágyó terveinek egyelőre vége volt.

Azután nagyot változott a helyzete. Jenő feljött hozzá. Elpanaszolta, hogy Pali bácsi milyen fősvény és férfi léteire felette gyámoltalanul nézett az élet elé. Még Ella vigasztalta. Odatette magához. Tanulmányait elhagyta és privátórákat adott. Most már nem azért, hogy az egyetemre beiratkozhassek, hanem hogy az öcscsét beirathassa. A fiut, akinek emberré kell lennie. Hiszen ő tartja fenn a nevet, ő a férfi, ő az ur.

Jenő nem volt rossz, csak kissé elpuhult, kényelmes gyerek. Hanem azért szeretett elé gánsan öltözködni s főképp ezért nyugodott bele, hogy neki is keresni kell. Ella ügyvédi irodában szerzett neki alkalmazást.

Csendes, szomorú évek következtek. A leánynak az étellel való küzdelemben le kellett tenni az ideáljairól. Az ő pályája megakadt, de a lelke veleszállt a többiekkel és ő is ámodott a nő teljes felszabadításáról.

Egyszer, igaz, lett volna alkalma félbeszakítani ezt a küzdelmes életet. Felcsereálni szerény, csendes otthonnal. Az egyik tanító-kollegája kérte meg a kezét. De ő érezte, hogy nem asszonynak, feleségnek való. Nem elégtlené ki soha, hogy csak a háztartását vezesse és szilaj, szabad természete nem bírta meg, hogy a függetlenségét feláldozza, hogy valakinek alárendelje magát.

Jenő is igazat adott neki. Főleg azért, mert igazán restellte volna, hogy az ő családjába éhenkórász kis tanító beleházasodjék. Neki igen magas véleménye volt a vagyonról. Az hatalmat ad és mindenkifölött áll, a legfőbb jó, amiért érdemes megvárakozni is. Ezen sokat vitatkoztak Ellával. A leány makacsul tagadta a hatalmat és nem ismerte be soha, hogy nélkülözött valamilyen: csak azért, mert nem a gazdag Pali bácsi izlése szerint rendezte be az életét. Erre a makacsságra különben Jenő kitűnően tudta megadni a magyarázatot. Elvégre is, a nő

intelligenciája feltétlenül kisebb a férfiénál. Ella egész dacoskodása egyszerű asszonyhóbort volt. De annyi gyöngédség mégis volt benne, hogy ezt a véleményét sohasem nyilvánította nénije előtt.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.25	Gyorsvonat délelőtt	12.12
Gyorsvonat délután	4.16	Személyvonat d. u.	3.29
Személysz. tv. d. u.	4.51	Gyorsvonat este	7.04
Személyvonat este	9.30	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Soborsínról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.22	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsínig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.02	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.01
Gyorsvonat este	7.11	Radnáról vas. és ün. e.	8.07
		Személyvonat este	8.50
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.40
Személyvonat d. e.	12.17	Személyvonat d. u.	3.42
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	4.50	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	6.59
Személyvonat d. u.	4.06	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról sv. reg.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.27	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahoncig sv. d. u.	4.25	Személyvonat este	8.49

Motormenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.01	Kétegyháza felől este	6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel	8.14	Mezőhegyes felől reg.	5.48
Battonya felé d. u.	12.30	Battonya felől d. e.	11.09
Mezőhegyes felé este	5.32	Battonya felől d. u.	3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e.	8.23	Borosjenő felől d. u.	1.58
Borosjenő felé d. u.	2.40	Borosjenő felől este	9.14

IDEGENEK ARADON.

— Május 31. —

Fehér Kereszt szálloda. Üveges János csendőr-mester Uj Pécs. — Breineszi Vilmos utazó Budapest. — Bodoni Miklós főerdőmester Fehértemplom. — Hepke Tibold könyvkereskedő Fehértemplom. — Gherba Gusztáv jegyző Pankota. — Barza József és neje főmérnök Budapest. — Debrevy Béla és neje ügyvéd Budapest. — Hirsch Miksa utazó Bécs. — Hegedüs Dezső utazó Budapest. — Deutsch Manó kereskedő Temesvár. — Spieler Andor utazó Budapest. — König Adolf utazó Bécs. — Deutsch Adolf kereskedő Brassó. — Feiner Henrik kereskedő Brassó. — Laubenwetz Miksa utazó Brünn. — Csorba Antal magánzó Budapest. — Braun Ignác magánzó neje Kisjenő. — Jurkovits Gyula utazó Budapest.

Központi szálloda. Handel Mór kereskedelmi utazó Budapest. — Bernhard Lipót utazó Budapest. — Klein Lajos cukorgyári képviselő Hatvan. — Fuchs Samu utazó Gablonc. — Singer Miksa utazó Makó. — Kohn Károly utazó Bécs. — Stern Mórné magánzó Kolozsvár. — Uray Dezső kárbecslő Budapest. — Sallós József kereskedő Budapest. — Wagner Emil utazó Brünn. — Kulín Gyula utazó Budapest.

Nyári színház.

Szerdán, 1904. évi június hó 1 én:

Dráma a tenger fenekén.

Látványos színmű 5 felvonásban, 6 képből. Irtá: Duque Ferdinánd. Fordította: Huszár Imre.

SZEMÉLYEK:

Sir Reginald Ellen	Győre Alajos: Bácsné.	Szarténe	Ternyei L.
Emília	Aranyosy J.	Pekovits Nika	Arkossy V.
Friquet	Ligeti V.	Jeremiah	Pajor Agnes.
Alparancsnok Norton James	Németh J.	Parancsnok	Juhász S.
Lujza	Bónis Lajos.	Feargus	Szadai F.
	Csigaházi E.	Jegyző	Juhai József.
		Hajóstiszt	Böri Béla.

Kezdete este 8 órakor.

Ujtás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesítek mindennemű díszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdíszebb kivitelig és mindennemű mázóási és fénymázóási munkálatokat a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve kiváló tisztelettel

Guttman Sándor,

szobafestő 691

Weitzer János-utca 19. földszint.

Figyelem!

Megérkeztek színes

bőr-különlegességek

dus választékban minden színben. shévreaux, boks és bagaria bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női mintacsak-cszete 687

Arad, Szabauság-tér 4.

Városi és megyei telefon 115.

Egy használt, de jó karban lévő

billiard asztal

azonnali megvételre

kerestetik.

Czim:

Rosenberg Márton, vendéglős

Berzován. 1524

Gégnér János

épület-, butor és portál asztalos

Aradon, Angyal-utca 21. sz.

Elvállal minden az épület-, butor és portál asztalos szakmába vágó új és javítási munkákat u. m. épület munkákat-, üzleti-, szoba és konyha berendezéseket, továbbá portálok föllállítását jutányos árak és pontos kivitelben. Tervrajzok díj mentesen készítetnek. 1218

Klein Ignác

gépharisnya kötődéje

Aradon, Lázár Vilmos-utca

Földes palotában (Fleisher-féle butorgyárral szemben.)

Felhívom a n. é. közönség figyelmét jól felszerelt

gépharisnya kötődémre, melyet Aradon eddig még nem létezett gépekkel rendeztem be.

Elvállalok mindennemű új harrisnyák kötését és fejelését u. m. keztük, kamáslik, alsószoknyák és alsóingek és minden kötődé szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árak mellett. 1112

MEGJELENT!

Vásárhelyi Béla:

Arad jövője

czimű nagyérdő röpirat.

Ára 30 fillér.

Vidéki előfizetőinknek kívánatra ingyen és bérmentve küldi az

ARADI KÖZLÖNY

kiadóhivatala,

ALAPITTA TOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest. VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTA TOTT 1890.

Kerékpár és varrógép

raktár.

Kalmár **** József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek, kerékpárok

kedvező részletfizetések

mellett kaphatók.

Készít telefon- és villanycsengő

berendezéseket. 1200

Nagy szakkereső javító-műhely.

258—1904. gs.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagylegelő dűlőbéli 1. sz. 85 hold 527—1100 négyszögöl területű s jelenleg Daimel Lajos által bérelt földnek f. é. október hó 1-től való bérbeadása iránt folyó év június hó 6 án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: Holdanként 20 korona év: bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1904. évi május hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyző.

Junius hóra

nyári újdonságok legújabb kiadásai:

Delainnek

Grenadin

Popplin

Chreptalin

legújabb kelmék.

Mosók:

Angol vásznak

Battisztok, Zefyrek

Himzett batisztok

crem és fehér.

Fürdőbe utazók figyelmébe! Kiváló jó vízhatlan angol kosztüm kelmék nagy választékban.

Rosenblüh H. és Társa

Arad.

Rosenblüh H. és Társa

Arad.

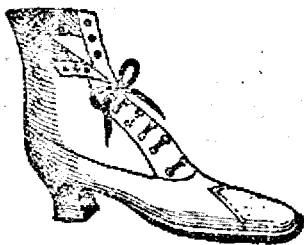
Szabott gyári árak minden cipő talpán.

A „TURUL” CZIPŐGYÁR R. T.

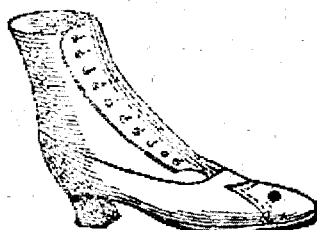
főraktára Aradon, **Andrássy-tér**, Minorita-palota, Deutsch Zestvérek üzlete mellett
a **nyári** idényre ajánlja világhírű rendkívül olcsó czipőárut.

Kiváló minőség!

Férfi czugos czipő
frt **2-25.**

Városi
és megyei
telefon
537. szám.

Csinos kivittel!

Női czugos bőrczipő
frt **2-20.**

Elegáns női füzös cipő 2.25
Gombos czipő . frt 2.75

Divatos formák
különlegesség Goodyear-Welt,
amerikai rendszerű czipők. 626

Női barna bőrczipő füzös 2.50
Gombos czipő . frt 2.75

A Kinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszoigára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindezeket vétel vagy bérbevétele cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán értezt, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.

Butorozott szoba

külön bejárattal azonnal kiadó.
Andrássy-tér 20. sz. 18. ajtó. 1874

Mindennemű

sokszorosításokat frögépen méltá-
nyos ár mellett elvállalok. Farkas,
Árpád-tér 8. 1896

Jóforgalmu szatócsüzet

vezetés hiány miatt azonnal na-
gyon olcsón átadó. Bővebbet Ta-
kács, cukorka üzlet Weitzer János-
utca 13. sz. 1538

*****

Országsejerte ismert

vizsgalapjainkból

100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével *bermentve* 1 k. 30 f., mint ke-
resztkötés tokban küldve, a gyűródés
ellen vedve. 100—750 drbig a bérmentes-
tésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
kiadóhivatala Arad.

*****

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden
különös előképzettség nélkül
havonkint teljesen költség-men-
tesen.

Tessék ajánlatot küldeni
Konstant. Eisele névre Stutt-
gart Ludwig-strasse 56. „E.
87” jelige alatt. 590

Ékszer tárgyak

a közlő **bérmáláshoz** a
legnagyobb választékban kapható
csakis

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész-nél

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Ugyanott mindenféle más tárgyak
megvétetnek vagy átcsereztetnek.

Veszek 1078

zálogcédulákat.

Telefon 438.

Tekintélyes

élet- és gyermekbiztosító tár-
saság

helyben létesítendő fiókjának
vezetésére alkalmas, a jobb tár-
sadalomhoz tartozó 3511

személyiséget keres.

Ovadékképes reflektánsok ké-
retnek, hogy ajánlatok „B. R.
D.” jeligével Fischer J. D. hí-
detési irodájához Budapesten
IV. Gerlóczy-u. I. intézzék.

11144—1904.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa, a
m. kir. honvédelemügyi ministe-
riumnak értesítése nyomán, ezen-
nel közhírré teszi, hogy a közös
hadsergebeli hadapród iskolákban
az 1904—1905. tanév kezdetén
részben ingyenes, részben tandij-
fizetéses és egészen ingyenes ma-
gán alapítványi hely fog betölteni.
Mirel az érdekeltek azzal érte-
sítettnek, hogy a részletes felté-
telek a városi katonaugyosztályban
betekintethetők.

Arad, 1904. évi május hó 28. án.

A városi tanács.

Elismert legjobb szabásu

divat-bluzok

rendkívüli nagy választékban

STERN M. A.

női felöltő-áruházában

ARADON, Andrássy-tér, az új Minorita-templommal szemben.